

EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM (ECTS) Users' Guide

EUROPEJSKI SYSTEM TRANSFERU PUNKTÓW Przewodnik

Maj 1995
Komisja Europejska

Opublikowany na zlecenie DG XXII „Education, Training and Youth” Komisji Europejskiej przez:

Erasmus Bureau/Biuro Erasmus
rue Montoyer 70/Montoyerstraat 70
B-1040 Bruksela
Tel.: (32) 2-233 01 11
(32) 2-233 01 50

Biuro Erasmus, stanowiące autonomiczną jednostkę European Cultural Foundation, zapewnia na zlecenie Komisji Europejskiej obsługę administracyjną Programu Erasmus i Akcji II w ramach Programu Lingua.

Przedruk autoryzowany.

Luksemburg: Office for Official Publications of the European Communities, 1995.

ISBN 92-826-9020-2

© CECA-CE-CEEA, Bruksela • Luksemburg, 1995

**EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM-ECTS
EUROPEJSKI SYSTEM TRANSFERU PUNKTÓW
PRZEWODNIK**

Spis Treści	strona
A – Wprowadzenie	4
B – o samym przewodniku	5
C – Podstawowe elementy ECTS	6
D – Punkty w ECTS	8
E – Koordynatorzy ECTS	13
F – Pakiet Informacyjny	14
G – Formularz Zgłoszeniowy dla Studentów i Porozumienie o Programie Zajęć	28
H – Wykaz Zaliczeń	33
I – Skala Ocen ECTS	36
J – Katalog Użytkowników ECTS	40
K – Słowniczek	41

Załączniki	strona
1. Przykładowe opisy programów studiów i przedmiotów w wersji oryginalnej	42
2. Wzory formularzy wniosków dla studenta i porozumienia o programie zajęć w jęz. angielskim, francuski i niemieckim	50
3. Wzór wykazu zaliczeń w jęz. angielskim, francuskim i niemieckim	63
4. Słowniczek terminów w językach Unii Europejskiej	71

A - WPROWADZENIE

Komisja Europejska promuje współpracę pomiędzy uczelniami, uznając jej znaczenie dla podnoszenia poziomu kształcenia - tak z myślą o studentach, jak i instytucjach szkolnictwa wyższego - a dominującym elementem tej współpracy są wyjazdy studentów na studia zagraniczne. Realizacja Programu Erasmus¹ dowiodła, że studia za granicą mogą być szczególnie cennym doświadczeniem, ponieważ są one nie tylko najlepszą drogą do poznania innych krajów, języków, kultur i poglądów, ale mają również coraz większy wpływ na przebieg kariery naukowej i zawodowej.

Uznawanie okresu studiów odbywanych za granicą i dyplomów uczelni zagranicznych jest niezbędnym warunkiem stworzenia „Europy bez granic” w sferze kształcenia i szkolenia, w której studenci i nauczyciele mogliby poruszać się bez żadnych przeszkód. W tym właśnie celu opracowany został - jako projekt pilotażowy w ramach Programu Erasmus - tzw. Europejski System Transferu Punktów (*European Credit Transfer System, dalej zwany w skrócie ECTS*), mający przyczynić się do udoskonalenia procedur i szerszego uznawania studiów odbywanych za granicą. Ocena ECTSu dokonana przez niezależnych ekspertów wykazała, że oferuje on w tym zakresie duże możliwości i Komisja Europejska zdecydowała się włączyć ECTS do Programu Socrates, w Rozdziale I dotyczącym szkolnictwa wyższego (Erasmus)². Tak więc po zamknięciu fazy pilotażowej, która miała ograniczony zasięg, ECTS będzie obecnie stosowany w znacznie szerszym zakresie jako element tzw. „wymiaru europejskiego” w szkolnictwie wyższym.

ECTS pozwala w sposób jasny przedstawić zasady odbywania i zaliczania studiów, przyczyniając się tym samym do budowania „pomostów” między współpracującymi uczelniami i rozszerzenia oferty edukacyjnej dla studentów. System ten ułatwia instytucjom uznawanie osiągnięć studentów w nauce, posługuje się bowiem powszechnie zrozumiałymi „miernikami” - punktami i stopniami - a także umożliwia „przekładanie” czy właściwą interpretację zasad obowiązujących w systemach szkolnictwa wyższego innych krajów.

Podstawą systemu ECTS są trzy następujące elementy „rdzeniowe”: informacja (o programie zajęć i osiągnięciach studenta w nauce), porozumienie o programie zajęć (pomiędzy współpracującymi uczelniami i studentem) oraz stosowanie punktów ECTSu (określających „ilość” pracy, jaką musi wykonać student, aby uzyskać zaliczenie).

Niniejszy przewodnik został opracowany z myślą o tym, by ułatwić wprowadzanie i stosowanie Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS) wszystkim potencjalnie zainteresowanym uczelniom. Przedstawia on w sposób skrótowy podstawowe elementy ECTSu opracowane, sprawdzone w praktyce, a następnie udoskonalone w wyniku realizacji programu pilotażowego z udziałem 145 europejskich uczelni ze wszystkich Krajów Członkowskich Unii i EFTA.

- 1 Program współpracy szkół wyższych z krajów członkowskich Unii Europejskiej i EFTA realizowany w latach 1977-1994; obecnie stanowi część Programu Socrates; (zob. też przypis 2) ~przyp. tłum.~.
- 2 Program Socrates obejmuje 3 „Rozdziały”: I - Erasmus 1 (szkolnictwo wyższe), II - Comenius (oświata) oraz III - tzw. Działania Horyzontalne, tj. nie związane ściśle z jednym poziomem kształcenia np. nauczanie języków obcych ~przyp. tłum.~

B - O SAMYM PRZEWODNIKU

Przewodnik służyć ma pomocą we wprowadzaniu i stosowaniu systemu transferu punktów ECTS tym uczelniom i instytutom/wydziałom, które w ramach swoich programów współpracy chcą zagwarantować studentom uznawanie studiów odbywanych za granicą. Jest on oparty na doświadczeniach zdobytych w trakcie realizacji programu pilotażowego ECTS, w którym uczestniczyło 145 instytucji szkolnictwa wyższego, a wszelkie uwagi i sugestie dotyczące jego udoskonalenia będą przez autorów mile widziane.

Przewodnik ECTS będzie dostępny we wszystkich jedenastu oficjalnych językach Unii Europejskiej, a wzory formularzy zgłoszeniowych dla studentów, porozumienia o programie zajęć oraz wykazu zaliczeń w trzech następujących językach - angielskim, francuskim i niemieckim.

Katalog „użytkowników” (uczelni stosujących) ECTS oraz ich partnerów/uczelni z nimi współpracujących³: rozdział ten zawiera - w podziale na kraje - nazwy i adresy wszystkich „użytkowników” ECTS, nazwy uczelni, nazwiska i adresy osób kontaktowych, nazwy instytutów/wydziałów, w których ECTS został już wprowadzony lub w których jest on obecnie wprowadzany. Katalog będzie stale aktualizowany, by uwzględniać wszystkie uczelnie uczestniczące w ECTS, obecnie natomiast obejmuje uczelnie i instytuty/wydziały, które wzięły udział w programie pilotażowym, uczelnie z nimi współpracujące i planujące wprowadzić ECTS oraz listę projektów współpracy międzyuczelnianej (ICPs)⁴, które zamierzają korzystać z tego systemu.

Słowniczek: lista terminów i wyrażeń używanych w ramach ECTS w języku polskim oraz we wszystkich jedenastu oficjalnych językach Unii Europejskiej przedstawiona jest w porządku alfabetycznym, a jako pierwsze podane są terminy i wyrażenia w języku, w którym przygotowana, jest dana wersja przewodnika.

Rozwiązania modelowe: przewodnik przedstawia szereg sprawdzonych w praktyce rozwiązań modelowych. Są to *przykłady* rozwiązań, które każda uczelnia dostosować może odpowiednio do swoich indywidualnych potrzeb. Uczelnie zainteresowane uczestnictwem w ECTS mają oczywiście prawo wprowadzać własne rozwiązania, jednak pod warunkiem, że uwzględniać one będą kluczowe elementy tego systemu, tj. informacje, porozumienie oraz stosowanie punktów ECTS.

Dalsze informacje i wskazówki⁵: dalsze informacje i wskazówki na temat realizacji ECTS można uzyskać od osób podanych w wykazie załączonym do Katalogu. Wśród tych osób znajdują się tzw. „Promotorzy ECTS”, grupa doświadczonych i aktywnych „użytkowników” ECTS.

- 3 Katalog nie jest, ze względu na objętość, załączony do polskiego wydania Przewodnika; Wersja angielska, w której zamieszczony jest Katalog powinna być dostępna w krajowej agencji Erasmusa.
- 4 ICPs-Inter-University Cooperation Programmes - nazwa projektów współpracy między uczelniami w Programie Erasmus; zob. też przypis 1 i 2 ~przyp. tłum.
- 5 Wykaz-jak w przypisie 3 ~przyp. tłum.

C - PODSTAWOWE ELEMENTY ECTS

Jak wspomniano we wprowadzeniu, podstawą ECTS są trzy następujące elementy „rdzeniowe”: informacja (o programie zajęć i osiągnięciach studenta), porozumienie (pomiędzy uczelniami partnerskimi i studentem) oraz stosowanie punktów ECTS (określających „ilość pracy” wymaganej od studenta dla uzyskania zaliczenia). Te trzy podstawowe elementy odpowiadają w praktyce trzem kluczowym dokumentom; są to: pakiet informacyjny, formularz zgłoszeniowy/porozumienie o programie zajęć i wykaz zaliczeń. Podkreślić tu należy, że w praktyce o realizacji ECTS decydują przede wszystkim studenci, nauczyciele i uczelnie, którym zależy na tym, by studia za granicą stały się integralną częścią kształcenia. Sam w sobie, ECTS w żaden sposób nie reguluje treści, struktury czy ekwiwalencji programów studiów; są to zagadnienia dotyczące jakości kształcenia, a jako takie powinny zostać rozstrzygnięte przez same uczelnie w momencie ustalania zasad współpracy, w formie porozumień dwu- lub wielostronnych. „Kodeks dobrych rozwiązań”, jakim jest ECTS, stanowi jedynie instrument pozwalający im jasno przedstawić zasady odbywania i zaliczania studiów za granicą.

Pełne uznawanie studiów jest warunkiem *sine qua non* wyjazdów studentów w ramach Programu Erasmus i Socrates. „Pełne uznawanie” oznacza, że okres studiów odbyty za granicą (w tym egzaminy i inne formy oceny) zastępuje porównywalny okres studiów w uczelni macierzystej (w tym egzaminy lub inne formy oceny), niezależnie od tego, że treść uzgodnionego programu studiów odbywanych za granicą może się różnić od programu w uczelni macierzystej.

Do ECTS uczelnie przystępują na zasadzie dobrowolności, jego stosowanie opiera się na wzajemnym zaufaniu pomiędzy współpracującymi ze sobą uczelniami i każda uczelnia sama wybiera sobie partnerów do tej współpracy.

ECTS gwarantuje przejrzystość zasad zaliczania studiów poprzez następujące elementy:

- **punkty ECTS** stanowiące wartość liczbową przyporządkowaną poszczególnym przedmiotom i określające „ilość pracy”, jaką musi wykonać student, aby uzyskać zaliczenie z danego przedmiotu (zob. *Rozdział „Punkty w ECTS”*);
- **pakiet informacyjny**, który zawiera - adresowane do studentów i nauczycieli - informacje na temat uczelni, instytutów/wydziałów, organizacji i struktury studiów oraz przedmiotów (zob. *Rozdział „Pakiet informacyjny”*);
- **wykaz zaliczeń**, przedstawiający osiągnięcia studenta w nauce w sposób przekrojowy, łatwy do zrozumienia i „przełożenia” z systemu zaliczeń obowiązującego w jednej uczelni na system funkcjonujący w innej uczelni; (zob. *Rozdział „Wykaz zaliczeń”*);
- **porozumienie o programie zajęć** - obowiązujące zarówno uczelnię macierzystą i zagraniczną, jak i studenta - które określa program zajęć, w jakich uczestniczyć ma student oraz liczbę punktów ECTS, jaka ma być przyznana za ich zaliczenie; (zob. *Rozdział „Formularz zgłoszeniowy dla studentów i porozumienie o programie zajęć”*).

Jeśli współpraca prowadzić ma do uznawania studiów ukończonych lub częściowo odbytych za granicą niezbędna jest również dobra komunikacja między partnerami i elastyczne podejście. Istotną rolę mają tu do odegrania koordynatorzy ECTS, ponieważ to oni odpowiadają za sprawy dydaktyczne i administracyjne związane z realizacją ECTS (zob. *Rozdział „Koordynatorzy ECTS”*).

6 „Porozumienie o programie zajęć” - w oryg. ang. „Learning agreement” (przyp. tłum.).

7 „Wykaz zaliczeń” - w oryg. ang. „transcript of records” (przyp. tłum.).

8 W oryg. angielskim „full academic recognition” (w odróżnieniu od „recognition of professional qualification”) odnoszą się wyłącznie do „akademickiego” uznawania okresu studiów odbytych za granicą i dyplomów uczelni zagranicznej, natomiast nie obejmujące uznawania kwalifikacji zawodowych (przyp. tłum.).

9 „Przedmioty” - w oryg. ang. „course unit” (dosł. podstawowa „jednostka” kursu/programu) (przyp. tłum.).

Studenci odbywający studia za granicą powinni mieć możliwość wyboru zajęć spośród pełnego zakresu przedmiotów¹⁰ oferowanych w danym instytucie/wydziale, w tym przedmiotów prowadzonych w ramach studiów doktoranckich. Należy im także umożliwić uczestnictwo w regularnych zajęciach z danego przedmiotu - a nie zajęciach specjalnie dla nich przygotowanych; ponadto, nie powinno się ich pozbawiać możliwości spełnienia warunków niezbędnych dla uzyskania dyplomu w uczelni zagranicznej.

ECTS umożliwia również kontynuację studiów za granicą. Student nie musi wracać do swojej uczelni macierzystej po odbyciu okresu studiów za granicą; może on uznać, że woli zostać w tej uczelni - na przykład po to, aby uzyskać dyplom - albo nawet przenieść się do trzeciej uczelni. Uczelnie same podejmują decyzje w tym zakresie i określają warunki uzyskania przez studenta dyplomu lub zgody na przeniesienie się do trzeciej uczelni. W takich sytuacjach szczególnie pomocny jest wykaz zaliczeń, ponieważ przedstawia on „historię” osiągnięć studenta w nauce, na podstawie której uczelnie podejmują odpowiednie decyzje.

OGÓLNE WARUNKI STOSOWANIA ECTSu ZOBOWIĄZANIA PODEJMOWANE PRZEZ UCZELNIĘ

ECTS może być realizowany z powodzeniem tylko wówczas, gdy uczelnie uczestniczą w nim na zasadzie dobrowolności, zasady odbywania studiów są jasno określone, partnerzy mają podejście elastyczne i współpracują ze sobą w atmosferze wzajemnego zaufania. Pracownicy uczelni powinni więc być należycie poinformowani oraz przeszkoleni w zakresie stosowania zasad i mechanizmów ECTSu. Przechodząc do konkretnych wymagań, dla zapewnienia właściwej realizacji ECTSu niezbędne jest:

- powołanie uczelnianego koordynatora ECTSu;
- powołanie koordynatorów instytutowych/wydziałowych¹¹ - według kierunków studiów/dyscyplin - we wszystkich instytutach/wydziałach zamierzających wprowadzić ECTS;
- przyporządkowanie przedmiotom punktów ECTSu;
- przygotowanie pakietu informacyjnego obejmującego wszystkie kierunki/dziedziny, w których stosowany będzie ECTS, zarówno w języku ojczystym, jak i (innym) języku Unii Europejskiej;
- korzystanie z formularzy zgłoszeniowych dla studentów, wykazów zaliczeń i porozumień o programie zajęć zgodnie z wymogami obowiązującymi w ECTSie.

¹⁰ W oryg. ang. „course units” - zob. przyp. 9 (przyp. tłum.).

¹¹ W oryg. ang. „departmental coordinators” - dosł. „instytutowi”; ze względu jednak na to, że mają oni być powołani we wszystkich „instytutach/wydziałach”, w dalszej części Przewodnika używany będzie termin „instytutowy(i)/wydziałowy(i)” (przyp.tłum.).

D - PUNKTY W ECTS

CO TO SĄ PUNKTY ECTS?

Punkty ECTS są wartością liczbową (od 1 do 60) przyporządkowaną poszczególnym przedmiotom¹² na podstawie ilości pracy, jaką musi wykonać student, aby je zaliczyć. Odzwierciedlają one ilość pracy, jakiej wymaga każdy przedmiot w stosunku do całkowitej ilości pracy, jaką musi wykonać student, aby zaliczyć pełny rok akademicki studiów w danej uczelni, a zatem obejmują wykłady, ćwiczenia praktyczne, seminaria, konsultacje/zajęcia grupowe i indywidualne, prace terenowe, pracę indywidualną/samodzielną - w bibliotece lub w domu - oraz egzaminy lub inne formy oceny. Podstawą przyporządkowywania punktów w ECTS jest więc całkowite „obciążenie studenta” czy całkowita „ilość pracy”, jaką musi włożyć student, a nie jedynie „godziny kontaktu” z nauczycielem, tj. godzinowy wymiar zajęć.

Punkty ECTS są relatywnym a nie bezwzględny miernikiem ilości pracy wymaganej od studenta, ponieważ określają, ile/jaka część z całości pracy wymaganej w danym roku akademickim przypada na określony przedmiot w uczelni lub instytucie czy wydziale, który przyporządkowuje punkty.

W ramach ECTS ilości pracy wymaganej w całym roku akademickim odpowiada 60 punktów, na semestr przypada zazwyczaj 30 punktów, a na trymestr - 20 punktów. System punktowy ECTS zapewnia rozsądny - pod względem ilości wymaganej pracy - dobór programu zajęć w okresie studiów za granicą.

Przykłady:

1. Student, który wybiera przedmioty składające się na program o „wartości” 120 punktów ECTS w ciągu roku akademickiego musiałby pracować dwa razy tyle, ile przeciętny student w uczelni przyjmującej; i

2. Student, którego program zajęć daje w sumie 30 punktów ECTS w ciągu całego roku akademickiego wkładałby znacznie mniej pracy niż przeciętny student uczelni przyjmującej i w efekcie studiowałby w niepełnym wymiarze”.

PRZYPORZĄDKOWYWANIE PUNKTÓW W ECTS

Jak przyporządkować przedmiotom punkty ECTS?

Punkty ECTS należy przyporządkować na zasadzie „z góry na dół”. Punktem wyjścia powinien być pełny program studiów na danym kierunku i normalny „wzorzec”/zestaw kursów/przedmiotów, jakie student musiałby zaliczyć w danym roku akademickim, aby uzyskać dyplom w regulaminowym czasie studiów. Przyporządkowywanie punktów poszczególnym przedmiotom na zasadzie „z dołu-do góry” jest bardzo skomplikowane, a ponadto może dać w rezultacie sumę większą niż 60 punktów, co znacznie utrudniałoby transfer punktów.

Przyporządkowując przedmiotom wartości punktowe, należy unikać używania ułamków dziesiętnych (np. 1,82 punktu) lub przynajmniej ograniczyć ich stosowanie do połówek punktów. Używanie ułamków jest wprawdzie matematycznie poprawne, może jednak być źródłem problemów, ponieważ większość uczelni nie uzna prawdopodobnie za konieczne przyporządkować punkty z taką dokładnością.

¹² Zob. przypis 9.

¹³ W oryg. ang. „contact hours” (przyp. tłum.).

¹⁴ W oryg. ang. „course” - w informatorach niektórych polskich uczelni pojawia się słowo „kurs” oznaczające cykl nauki lub zestaw przedmiotów, w innych odpowiednikiem ang. „course” wydają się przedmioty (przyp. tłum.).

Sposób przyporządkowywania punktów w ECTSie skłania uczelnie do opisywania swoich programów nauczania za pomocą „wspólnej waluty”, ale nie wymaga dokonywania żadnych zmian w tych programach. W niektórych przypadkach przyporządkowanie punktów ECTSu okaże się prostym lub mechanicznym zabiegiem, w innych natomiast może się początkowo wiązać z koniecznością odbycia poważnych negocjacji w obrębie wydziału/institutu lub uczelni.

Zarówno w przypadku programów modułowych, w których wszystkie przedmioty/elementy składowe mają równą wartość, jak i też systemów punktowych opartych na „ilości pracy” wymaganej od studenta, należy jedynie zastosować odpowiedni przelicznik. Na przykład w Norwegii funkcjonuje system modułowy i punktowy, przy czym na rok akademicki przypada 40 punktów. Przeliczając punkty norweskich uczelni na punkty ECTSu wystarczy po prostu pomnożyć wartość punktu norweskiego przez 1.5, aby uzyskać równoważną wartość punktu ECTS.

Przelicznik można także stosować w przypadku innych systemów punktowych, w których kryterium przyporządkowania punktów stanowi wymiar godzinowy zajęć, pod warunkiem jednak, że uwzględni się wówczas również inne elementy pracy studenta wymienione na początku tego Rozdziału. Czasem zdarza się tak, że ilość pracy jest nierówno rozłożona pomiędzy semestrami w obrębie danego roku akademickiego; ta dysproporcja nie powinna stanowić istotnego problemu, pod warunkiem jednak, że cały rok akademicki daje w sumie 60 punktów. W takich sytuacjach umieszczenie odpowiednich wyjaśnień w Pakiecie Informacyjnym pozwoli uniknąć niemiłych niespodzianek studentom, którzy układają sobie program zajęć za granicą obejmujący przedmioty z różnych lat studiów.

Jak wspomniano wcześniej, kluczowym pojęciem w filozofii ECTSu jest „elastyczność”, co odnosi się również do przyporządkowywania punktów w tym systemie. Uczelnie decydują więc same, jakie spójne metody należy przyjąć w przypadku przyporządkowywania punktów, gdy w grę wchodzi dwa zbliżone programy.

Czy wszystkim przedmiotom należy przyporządkować punkty ECTSu?

Punkty ECTSu należy przyporządkować wszystkim nauczonym przedmiotom - to znaczy zarówno obowiązkowym, jak i fakultatywnym; można je również przyznawać za przygotowanie/realizację projektów, prace semestralne i praktyki w zakładach przemysłowych, jeśli te elementy stanowią integralną część programu studiów i pod warunkiem, że podlegają one ocenie.

Czy istnieje zależność między punktami ECTSu a poziomem lub stopniem trudności przedmiotu?

Nie ma tu żadnej zależności. „Poziomu” przedmiotu nie da się określić poprzez punkty ECTSu. W systemie ECTS „poziom” określony jest przez daną uczelnię w jej Pakiecie Informacyjnym; tam też znajdują się takie informacje jak: założenia i cele kształcenia na określonym kierunku czy w zakresie poszczególnych przedmiotów, wiadomości wymagane jako „warunek dopuszczenia”, stosowane metody nauczania oraz metody oceny i opis treści programu. Dodatkowe informacje można uzyskać kontaktując się bezpośrednio z nauczycielami w uczelni zagranicznej. Dzięki tym wszystkim informacjom student i koordynator są w stanie ocenić, czy zaliczenie danego przedmiotu można będzie „przenieść” z uczelni zagranicznej oraz określić, jakiemu poziomowi będzie on odpowiadał w programie uczelni macierzystej.

Wynika z tego, że bardziej zaawansowany lub wyższy poziom kursu/przedmiotu nie oznacza automatycznie większej liczby punktów ECTSu niż poziom mniej zaawansowany.

Co z punktami za te same przedmioty nauczone w ramach różnych kierunków studiów?

Czasem zdarza się tak, że **ten sam przedmiot** jest dostępny dla studentów studiujących na różnych kierunkach, przy czym temu przedmiotowi przyporządkowana jest inna liczba punktów na każdym z kierunków. **Na przykład:**

EKONOMIA		PRAWO
40	= TO SAMO =	20
Socjologia 10		Socjologia 20
10		20

Jak widać, ten sam przedmiot „socjologia” ma inną wartość punktowy na kierunku „ekonomia” i „prawo”, co wynika z tego, że na jednym kierunku przedmiot ten wymaga relatywnie większego nakładu pracy niż na drugim. Tego rodzaju różnic nie da się uniknąć, uczelnia powinna więc wykazać się konsekwencją w przyporządkowywaniu punktów i sama zdecydować, jaka „wartość” jest bardziej odpowiednia dla przyjeżdżającego studenta. Jeśli pojawią się jakiegokolwiek problemy, po wskazówce należy zwrócić się do koordynatora ECTS-u.

Co z przedmiotami fakultatywnymi i „wybieralnymi”?

Jak stwierdzono wyżej, przedmiotom fakultatywnym i „wybieralnym” należy przyporządkowywać punkty według tych samych zasad, co przedmiotom kierunkowym/podstawowym czy obowiązkowym, to znaczy - na podstawie „ilości pracy”, jakiej one wymagają w stosunku do „całkowitej ilości pracy” w danym roku akademickim. Należy pamiętać, że przedmioty mające status „fakultatywnych” czy „do wyboru” w jednej uczelni mogą równie dobrze być kierunkowymi/podstawowymi czy obowiązkowymi w innej uczelni. W niektórych uczelniach przedmioty fakultatywne lub „do wyboru” nie są uwzględniane w regularnym programie studiów, mogą natomiast być zaliczane jako dodatkowe. W tym przypadku punkty ECTS-u należy przyporządkowywać przedmiotom fakultatywnym na podstawie ilości pracy tak, jakby stanowiły integralną część programu.

Co robić gdy regulaminowa długość studiów jest krótsza niż przeciętny czas, w jakim studenci kończą studia?

W niektórych krajach przeciętny okres, w jakim studenci faktycznie kończą studia jest dłuższy niż regulaminowa długość studiów. Punkty ECTS-u należy zawsze przyporządkowywać na podstawie regulaminowej długości studiów lub liczby lat studiów określonej dla poszczególnych rodzajów dyplomów, a nie na podstawie przeciętnej długości czasu, jakiego faktycznie potrzebują studenci, aby uzyskać dyplom.

Jeśli istnieją takie różnice między regulaminową długością studiów a przyjętą praktyką, studenci przyjeżdżający w ramach ECTS-u z innych uczelni mogą uznać, że ich 60-o punktowy program zajęć stawia ich w niekorzystnej sytuacji, ponieważ wymaga od nich znacznie większego nakładu pracy niż program zajęć realizowany przez przeciętnego studenta takiej uczelni.

W innych uczelniach pozwala się z kolei studentom rozkładać egzaminy na różne sesje egzaminacyjne albo nawet odkładać je dopóki nie uznają, że mają szansę zdać je z jak najlepszym wynikiem. Studenci przyjeżdżający z innych uczelni nie mają na ogół takiej swobody, ponieważ uzyskanie odpowiedniego zaliczenia jest dla nich warunkiem rozpoczęcia nowego roku akademickiego w swojej ma-

cierzystej uczelni. Jeśli taka praktyka może postawić przyjeżdżających studentów w gorszej sytuacji w porównaniu z „miejscowymi” studentami i utrudnić im uzyskanie 60 punktów, należy to jasno przedstawić w **pakiecie informacyjnym**; wówczas student i koordynatorzy ułożą program, który jest realistyczny pod względem wymaganego nakładu pracy, a równocześnie nie stawia studenta w mniej korzystnej sytuacji w trakcie egzaminów.

PRZYZNAWANIE PUNKTÓW ECTS_u STUDENTOM

Jaka jest różnica między przyporządkowywaniem punktów *przedmiotom* i przyznawaniem punktów *studentom*?

Punkty ECTS_u przyporządkowywane są przedmiotom, natomiast przyznawane są studentom, którzy spełnili wymogi niezbędne do ich zaliczenia. Innymi słowy, studenci nie otrzymują punktów ECTS za samo uczestniczenie w zajęciach lub „spędzanie czasu za granicą” - muszą oni uzyskać zaliczenie zgodnie z kryteriami oceny obowiązującymi w uczelni zagranicznej, aby wykazać, tzn. zrealizowali założenia/cele określone dla danego przedmiotu. Istnieją różne formy oceny pracy studenta: egzaminy pisemne lub ustne, aktywność na zajęciach, połączenie tych dwóch form czy na przykład prezentacje podczas seminariów; wszystkie te informacje muszą się znaleźć w pakiecie.

Co robić jeśli „przyjezdni” studenci nie mogą przystąpić do regularnych egzaminów?

Na niektórych kierunkach programy podzielone są na moduły stanowiące integralny cykl nauczania, przy czym moduły te rozłożone są na okres dłuższy niż jeden rok akademicki, a studenci muszą zaliczyć wszystkie elementy zanim zostaną dopuszczeni do egzaminu końcowego. Taki system może stawiać w trudnej sytuacji studentów, którzy przyjeżdżają tylko na semestr lub rok do uczelni zagranicznej. Będą oni wówczas w stanie uczestniczyć tylko w części z całego cyklu zajęć, ich praca nie będzie mogła zostać oceniona, ani też nie będą oni mogli otrzymać punktów ECTS_u, ponieważ nie ukończyli pełnego cyklu.

Praktyczne rozwiązanie :

JEŚLI UCZELNIE, W KTÓRYCH FUNKCJONUJE TAKI SYSTEM CHCĄ STOSOWAĆ ECTS, MOGĄ DOSTOSOWAĆ STRUKTURY SWOJEGO PROGRAMU TAK, BY BYŁA BARDZIEJ „DOSTĘPNA” DLA STUDENTÓW PRZYJEŹDZAJĄCYCH Z INNYCH UCZELNI; JEŚLI NATOMIAST ZACHOWAJĄ TEN SYSTEM, POWINNY WYKAZAĆ PEWNĄ ELASTYCZNOŚĆ PRZYPORZĄDKOWUJĄC PUNKTY ECTS_u RÓŻNYM ZAJĘCIOM/MODUŁOM/PRZEDMIOTOM, JAK I ORGANIZUJĄC CZĄSTKOWE SPRAWDZIANY CZY EGZAMINY DLA STUDENTÓW ZAGRANICZNYCH.

Co robić gdy egzaminy z uczelni zagranicznej nie mogą zastąpić egzaminów w uczelni macierzystej?

Jak stwierdzono wcześniej, pełne uznawanie okresu studiów oznacza nie tylko, że okres studiów odbyty za granicą zastępuje porównywalny okres studiów w uczelni macierzystej, ale również że egzamin zdany za granicą (lub inna forma oceny) zastępuje egzamin w uczelni macierzystej. Doświadczenia Programu Erasmus i ECTS_u wskazują na to, że większość uczelni jest w stanie zagwarantować swoim studentom pełne uznanie studiów zagranicznych. Czasem egzamin w uczelni macierzystej obejmuje szerszy zakres przedmiotów i z tego względu nie może być formalnie zastąpiony (egzaminy

częstkowe i końcowe). W takich przypadkach uczelnia macierzysta musi zobowiązać się studentowi, że egzamin zagraniczny będzie uwzględniony w maksymalnym zakresie, na przykład poprzez częściowe zwolnienie z egzaminów w uczelni macierzystej.

Co z oceną projektów, prac semestralnych i praktyk?

Tak jak w odniesieniu do wszystkich klasycznych zajęć, w pakiecie informacyjnym należy przedstawić założone wyniki nauki oraz metody oceny projektów, prac semestralnych i praktyk. Wówczas ocena pracy studenta zostanie dokonana albo wyłącznie na zasadach obowiązujących w uczelni zagranicznej, albo też **wspólnie** przez uczelnię macierzystą i zagraniczną (oraz zakład przemysłowy).

Punkty nie są przyznawane za dobre oceny - liczba punktów za dany przedmiot jest z góry ustalona i taka sama dla wszystkich studentów, którzy ten przedmiot zaliczyli. Jakość pracy jest natomiast wyrażana za pomocą ocen (*zob. rozdział nt. Skali ocen ECTS*).

TRANSFER PUNKTÓW ECTSu

Jak wygląda transfer punktów ECTSu?

Uczelnie wysyłająca i przyjmująca przygotowują dla każdego uczestniczącego w ECTSie studenta wykaz zaliczeń (*zob. rozdział nt. Wykazu zaliczeń*) - odpowiednio - przed jego wyjazdem na studia zagraniczne i po jego powrocie z zagranicy. Uczelnie przekazują sobie takie wykazy zaliczeń, a dodatkowo - kopie tych dokumentów otrzymuje student. Uczelnia macierzysta uznaje liczbę punktów uzyskanych za konkretne przedmioty w partnerskich uczelniach i wówczas punkty za przedmioty zaliczone za granicą zastępują punkty, które normalnie studenci uzyskaliby w uczelni macierzystej. W ten sposób uczelnia macierzysta uznaje okres studiów odbyty przez studenta za granicą.

E - KOORDYNATORZY ECTS

Każda uczelnia zamierzająca wprowadzić ECTS powołuje zarówno uczelnianego koordynatora ECTS, jak i instytutowych/wydziałowych¹⁵ koordynatorów ECTS - odrębnie dla każdego kierunku studiów/dyscypliny - we wszystkich uczestniczących instytutach lub wydziałach. Będą oni zajmować się sprawami administracyjnymi i dydaktycznymi związanymi z realizacją ECTS oraz udzielać wskazówek studentom zainteresowanym odbyciem studiów za granicą.

Ten rozdział przedstawia jedynie w ogólnym zarysie rolę, jaką odgrywają koordynatorzy w realizacji ECTS, natomiast precyzyjny podział obowiązków pomiędzy koordynatorów uczelnianych i instytutowych/wydziałowych może wyglądać różnie w poszczególnych uczelniach. Uczelnia sama decyduje o tym, jak podzielić zadania pomiędzy koordynatorów ECTS i pracowników zajmujących się współpracą zagraniczną.

Uczelniany Koordynator ECTS

Najważniejsze zadanie koordynatora uczelnianego polega na tym, by stworzyć w uczelni odpowiedni klimat angażowania i podstawy do właściwej realizacji zasad i mechanizmów ECTS. W ramach swoich ogólnych obowiązków koordynator zajmuje się promowaniem ECTS zarówno w obrębie uczelni, jak i poza nią, np. w programach współpracy międzynarodowej, a także służy pomocą w praktycznej realizacji ECTS i działaniach prowadzonych przez koordynatorów instytutowych/wydziałowych.

Do jego bardziej konkretnych zadań należy udzielanie studentom informacji o ECTS oraz koordynowanie - we współpracy z koordynatorami instytutowymi/wydziałowymi - działań związanych z przygotowaniem, drukiem i przekazywaniem partnerom pakietów informacyjnych. Koordynator uczelniany odpowiada również za uzgodnienia kontraktowe z Komisją Europejską i z National Grant Awarding Authority¹⁶.

Instytutowy/wydziałowy koordynator ECTS

Koordynator instytutowy/wydziałowy pełni zazwyczaj funkcję „osoby kontaktowej” dla studentów i nauczycieli akademickich w obrębie instytutu lub wydziału i zajmuje się większością spraw praktycznych oraz dydaktycznych związanych z realizacją ECTS.

Przekazuje on studentom informacje i praktyczne wskazówki - udostępnia im pakiety informacyjne innych uczelni, pomaga wypełnić formularze zgłoszeniowe, objaśnia procedury i dokumentację dotyczącą uznawania studiów odbywanych za granicy (porozumienie o programie zajęć, wykaz zaliczeń itp.). Instytutowy/wydziałowy koordynator powinien tak „prowadzić” studentów, by układając program zajęć uwzględnili oni nie tylko swoje indywidualne zainteresowania, ale także „wymagania akademickie”. Koordynatorzy instytutowi/wydziałowi działają również jako „łącznicy” pomiędzy współpracującymi uczelniami, to oni bowiem przekazują sobie formularze zgłoszeniowe studentów oraz wypełnione wnioski, omawiają programy zajęć, przygotowują wykazy zaliczeń dla wyjeżdżających studentów przed rozpoczęciem studiów za granicą, jak również dla wracających studentów na zakończenie okresu studiów zagranicznych.

Kolejnym zadaniem koordynatorów instytutowych/wydziałowych jest rozpowszechnianie informacji o ECTS wśród pracowników instytutu/wydziału oraz o zasadach przyporządkowywania punktów ECTS przedmiotom nauczonym w instytucie/na wydziale. Odpowiadają oni również za przygotowanie tej części pakietu informacyjnego, która dotyczy ich instytutu/wydziału.

Obydwaj koordynatorzy dbają też o to, by studenci przyjeżdżający z zagranicy włączali się bez problemów w życie uczelni, a z kolei studenci wyjeżdżający z ich własnej uczelni - z którymi powinni się kontaktować regularnie - właściwie wykorzystywali pobyt w uczelni zagranicznej.

¹⁵ Zob. przyp. 11 (przyp. tłum.).

¹⁶ National Grant Awarding Authority - nazwa agencji w krajach Unii Europejskiej odpowiadających bezpośrednio za przyznawanie grantów w Programie Erasmus (przyp. tłum.).

F - PAKIET INFORMACYJNY

Każda uczelnia przygotowuje pakiet informacyjny przedstawiający kierunki studiów, programy nauczania, regulamin studiów oraz przepisy administracyjne. Pakiety informacyjne służyć będą jako przewodnik tak dla potencjalnych partnerów, jak i studentów oraz nauczycieli w uczelniach partnerskich. Mają one pomóc nauczycielom i studentom w wyborze odpowiedniego programu zajęć i zaplanowaniu studiów za granicą, a także dostarczać praktycznych informacji.

Dla niektórych studentów i koordynatorów pakiety informacyjne będą pierwszą okazją poznania innej uczelni, powinny to więc być materiały zwarte, przedstawiające ofertę edukacyjną w taki sposób, że studenci - prowadzeni przez swoich nauczycieli - będą w stanie realistycznie ocenić, jaki wariant studiów za granicą najbardziej im odpowiada. Dodatkowe informacje można przekazać później, po zaakceptowaniu wniosku studenta przez uczelnię przyjmującą.

Pakiety informacyjne powinny być aktualizowane co roku i łatwo dostępne dla „użytkowników”, tj. studentów i wykładowców, w formie publikacji bądź też na dyskietce. Efektywną metodą okazało się rozpowszechnianie pakietów poprzez sieć elektroniczną funkcjonującą między partnerskimi uczelniami.

Każda uczelnia powinna przygotować swój pakiet informacyjny zarówno w języku ojczystym, jak i co najmniej (jeszcze) jednym języku Unii oraz przekazać go swoim partnerom odpowiednio wcześniej, by umożliwić studentom i ich nauczycielom właściwe ułożenie i zorganizowanie programu zajęć za granicą.

W dalszej części tego rozdziału autorzy podjęli próbę sporządzenia listy tych wszystkich zagadnień, które najbardziej interesują potencjalnych „użytkowników” ECTS-u i dlatego powinny być uwzględnione w pakietach informacyjnych. Wśród nich znajduje się kilka o zasadniczym znaczeniu dla wdrażania ECTS-u; są to: właściwy opis przedmiotu/ów; szczegółowe informacje o systemie egzaminacyjnym i systemie ocen; punkty. Pozostałe informacje są natomiast bardzo przydatne w praktyce.

Poniżej przedstawiony jest „**spis treści**” pakietu informacyjnego wraz z krótkim omówieniem poszczególnych punktów i kilkoma przykładami modelowych rozwiązań. Uczelnie opracowują oczywiście swoje pakiety informacyjne samodzielnie, należy jednak podkreślić, że prezentowana tu struktura pakietów sprawdziła się w dotychczasowej realizacji ECTS-u.

JAKIE INFORMACJE POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W PAKIECIE INFORMACYJNYM?

JAK POWINIEN WYGLĄDAĆ SPIS TREŚCI?

I - UCZELNIA

- A. Nazwa i adres
- B. Kalendarz akademicki C. Koordynator uczelniany
- D. Ogólne informacje o uczelni
- E. Przepisy/zasady dotyczące przyjmowania na studia

II - OGÓLNE INFORMACJE PRAKTYCZNE

- A. Formalności związane z przyjazdem i pobytem w kraju uczelni przyjmującej
- B. Pierwsze kroki po przyjeździe
- C. Koszty utrzymania
- D. Zakwaterowanie
- E. Opieka zdrowotna i ubezpieczenie
 - 1. *Opieka zdrowotna*
 - 2. *Świadczenia na rzecz studentów wymagających specjalnej opieki medycznej*
 - 3. *Ubezpieczenie*
- F. Baza dydaktyczna
 - 1. *Biblioteki*
 - 2. *Pracownie i laboratoria specjalistyczne*
- G. Inne praktyczne informacje
- H. Organizacje studenckie i czas wolny

III - INSTYTUT/WYDZIAŁ

- A. Ogólny opis
 - Informacje o instytucji/wydziale i elementach wspólnych dla wszystkich kierunków/kursów¹⁷.
- B. Rodzaje dyplomów na poszczególnych kierunkach¹⁸ (system kształcenia)
 - 1. *Programy studiów i warunki uzyskiwania dyplomów*¹⁹
 - 2. *Diagram struktury kursów/programów na poszczególnych kierunkach*²⁰
- C. Przedmioty²¹
 - 1. *Nazwa przedmiotu*
 - 2. *Opis/ Charakterystyka*
 - 3. *Poziom*
 - 4. *Przedmioty obowiązkowe i fakultatywne*
 - 5. *Kadra akademicka*
 - 6. *Czas trwania i terminarz (1 -y semestr, 2-i semestr itp.)*
 - 7. *Metody nauczania i uczenia się/ formy zajęć*
 - 8. *Metody oceny pracy studenta*
 - 9. *Język wykładowy*
 - 10. *Przyporządkowanie punktów ECTS*

IV. SŁOWNICZEK

V. PRZYKŁADY

17 W oryg. ang.: „courses”.

18 W oryg. ang.: „Degree structure” (przyp. tłum.).

19 W oryg. ang.: „Qualifications” (przyp. tłum.).

20 W oryg. ang.: „Course structure diagram” (przyp. tłum.).

21 W oryg. ang.: „Individual course units” (przyp. tłum.).

JAKIE INFORMACJE NALEŻY UMIEŚCIĆ W PAKIECIE INFORMACYJNYM?

I - UCZELNIA

A. Nazwa i adres

Pełna nazwa, adres oraz numery telefonów i faxów (w tym numery kierunkowe kraju i miasta) oraz adres poczty elektronicznej. Można tu również załączyć plan miasta, centrum miasta i/lub campusu uczelni, wskazujący gdzie usytuowana jest uczelnia oraz poszczególne budynki.

B. Kalendarz akademicki

Czas trwania roku akademickiego, cykle nauki (rok, semestry, trymestry) oraz terminy ich rozpoczęcia i zakończenia, terminy sesji egzaminacyjnych i wakacji.

C. Koordynator uczelniany

Imię i nazwisko, adres, numery telefonów i faxów oraz poczty elektronicznej koordynatora jak i osób, które pełnią obowiązki koordynatora podczas jego nieobecności; dni i godziny dyżurów koordynatora.

D. Ogólne informacje o uczelni

Krótką historią uczelni oraz takie informacje jak: status (uczelnia państwowa prywatna; „typ”), organizacja i struktura oraz liczba przyjmowanych studentów i liczba pracowników.

E. Przepisy/zasady dotyczące przyjmowania na studia

Informacje przedstawione w tej części mają zasadnicze znaczenie, ponieważ pozwalają ocenić, czy student spełnia warunki, by realizować określony program zajęć za granicą. Powinny się tu znaleźć następujące elementy:

- 1) termin(y) składania wniosków;
- 2) terminy przyjmowania na studia; dokumenty, jakie należy złożyć oraz terminy ich składania; 3) szczegółowe informacje dotyczące ewentualnych programów/kursów przygotowawczych lub kursów wprowadzających do danego przedmiotu (jeśli takie są prowadzone);
- 4) wymagania językowe (w tym zalecany lub wymagany poziom znajomości „języka, wszelkie wymagane zaświadczenia o znajomości języka oraz kursy przygotowania językowego lub testy językowe itp.);
- 5) informacje dotyczące wszelkich opłat, jakie musi wnieść student.

II - OGÓLNE INFORMACJE PRAKTYCZNE

A. Formalności związane z przyjazdem i pobytem w kraju uczelni przyjmującej

Szczegółowe informacje o tym, czego się oczekuje od każdej osoby dorosłej przyjeżdżającej do kraju. Studenci powinni dokładnie wiedzieć, jakie formalności należy wypełnić, aby uzyskać zezwolenie na pobyt lub pracę (jeśli są wymagane) oraz meldunek w odpowiednim urzędzie centralnym, okręgowym lub dzielnicowym.

W pakiecie informacyjnym może się również znaleźć lista najważniejszych spraw praktycznych, o których student powinien pomyśleć przed wyjazdem za granicę.

B. Pierwsze kroki po przyjeździe

Oprócz adresu pocztowego, numerów telefonów i faxów oraz poczty elektronicznej uczelni, studenci powinni wiedzieć dokładnie gdzie, kiedy i do kogo mają się zgłosić po przyjeździe.

C. Koszty utrzymania

Należy tu podać przybliżone średnie koszty utrzymania w danej miejscowości, a także - jeśli to możliwe - przykładowe ceny podstawowych artykułów, które student powinien przewidzieć w swoim budżecie w czasie kilkumiesięcznego pobytu oraz informacje o wszystkich restauracjach, stołówkach i bufetach, z których korzystać mogą studenci.

D. Zakwaterowanie

Ten rozdział powinien zawierać pełne dane dotyczące osób i punktów konsultacyjnych/agencji (wraz z godzinami przyjęć) działających w obrębie uczelni i/lub poza nią, gdzie studenci zagraniczni mogą uzyskać wskazówki i pomoc w znalezieniu odpowiedniego zakwaterowania.

Należy tu również omówić dokładnie formalności, które studenci muszą wypełnić, aby otrzymać zakwaterowanie, a także informacje o możliwościach - jeśli takie istnieją - zakwaterowania dla studentów ze specjalnymi potrzebami, na przykład niepełnosprawnych lub przybywających z rodzinami. Studenci powinni wiedzieć, jak układają się ceny zakwaterowania w różnych miejscach oraz jakie formalności należy załatwić, aby otrzymać zakwaterowanie w wybranym miejscu.

E. Opieka zdrowotna i ubezpieczenie

1. Opieka zdrowotna

Studenci powinni dysponować informacjami o warunkach korzystania z opieki ambulatoryjnej oraz szpitalnej.

2. Świadczenia na rzecz studentów wymagających specjalnej opieki medycznej

Pełna nazwa i adres, numery telefonów i faxów oraz adres poczty elektronicznej służb/biur, z którymi powinni się skontaktować studenci wymagający specjalnej opieki medycznej.

3. Ubezpieczenie

Należy tu umieścić informacje o świadczeniach przysługujących studentom w ramach systemu ubezpieczeń społecznych w danym kraju oraz możliwościach uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego i ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków w zakresie wykraczającym poza świadczenia gwarantowane przez państwo.

F. Baza dydaktyczna

1. Biblioteki

W tym rozdziale należy przedstawić informacje o lokalizacji bibliotek, wielkości zasobów bibliotecznych, dniach i godzinach otwarcia, warunkach korzystania z biblioteki i wypożyczania książek, a także wszelkich związanych z tym opłatach.

2. Pracownie i laboratoria specjalistyczne

Informacje o pracowniach/laboratoriach specjalistycznych czy, na przykład, ambulatoriach/klinikach dla studentów kierunków medycznych zamieszcza się w części dotyczącej instytutu/wydziału.

G. Inne praktyczne informacje

Praktyczne informacje o bankach, komunikacji itp.

H. Organizacje studenckie i czas wolny

Krótką informacją o związkach i stowarzyszeniach studenckich (punkty kontaktowe, formalności i warunki członkostwa) oraz zajęciach sportowych i kulturalnych dla studentów.

Wszelkie uzupełniające informacje na temat możliwości spędzania czasu wolnego można podać oddzielnie.

III - INSTYTUT/WYDZIAŁ

A. Ogólny opis instytutu/wydziału

1. Instytutowy/wydziałowy koordynator ECTS-u: Imię i nazwisko, adres, numery telefonów i faxów oraz adres poczty elektronicznej koordynatora, jak i osób, które pełni obowiązki koordynatora podczas jego nieobecności; dni i godziny dyżurów koordynatora.
2. Krótki opis struktury i organizacji instytutu/wydziału, w tym liczba pracowników i studentów. zarys głównych kierunków badań.
3. Krótki opis bazy dydaktycznej (biblioteka, laboratoria, pracownie, wyposażenie itp.).
4. Wykaz prowadzonych kierunków studiów i czas trwania studiów.
5. Opis podstawowych metod nauczania oraz metod oceny pracy studenta, w tym na przykład, pisemne i ustne egzaminy, wyniki prac/ćwiczeń w laboratoriach lub pracy terenowej, ukończenie praktyk czy napisanie pracy semestralnej. Jeśli w ramach poszczególnych przedmiotów stosuje się inne metody oceny, szczegółowe informacje na ten temat należy umieścić w punkcie dotyczącym „poszczególnych przedmiotów” („C” poniżej).
6. Skala ocen: Biorąc pod uwagę różnice między systemami oceny w różnych krajach, informacja na temat stosowanego przez daną uczelnię systemu/skali ocen (jeśli uzasadnione - dla każdego kierunku/przedmiotu oddzielnie) znacznie ułatwią przeliczanie ocen lub stopni zgodnie ze skalą ECTS-u (dalsze szczegóły w Rozdziale „Skala ocen ECTS-u”).

B. Rodzaje dyplomów na poszczególnych kierunkach (system kształcenia)

Ten rozdział powinien uzupełniać informacje podane wyżej i obejmować następujące elementy:

1. Programy studiów i warunki uzyskiwania dyplomów

Opis i struktura regularnych programów studiów/minima programowe na poszczególnych kierunkach prowadzonych przez instytut/wydział (dla celów ECTS-u nie muszą być opracowane żadne specjalne zajęcia/kursy) oraz informacje o warunkach uzyskiwania dyplomów.

2. Diagram struktury kursów/ programów na poszczególnych kierunkach

Bardzo przydatne są diagramy lub tabele przedstawiające program wraz z liczbą punktów ECTS-u przyporządkowaną do każdego przedmiotu. (Zob. przykłady na końcu tego Rozdziału oraz Rozdział „Punkty ECTS-u”)

C. Przedmioty

- Pakiet informacyjny powinien w zasadzie obejmować wszystkie przedmioty.
- Wykaz przedmiotów oraz ich zawartość określana jest przez instytut/wydział, a przedmioty mogą być grupowane w większe moduły lub bloki czy cykle nauki w obrębie globalnej struktury kursu/programu studiów.
- Jeśli zajęcia z danego przedmiotu są prowadzone pod warunkiem zapisania się na nie minimalnej liczby studentów, w pakiecie powinna być umieszczona odpowiednia adnotacja.
- Badania jako takie są wprawdzie wyłączone z ECTS-u, studenci mogą jednak realizować projekty badawcze stanowiące warunek uzyskania dyplomu (np. w Wielkiej Brytanii - dyplom magistra). W pakiecie należy wówczas nie tylko opisać dokładnie takie projekty, ale również podać liczbę punktów oraz metody oceny (zob. niżej).

Opis poszczególnych przedmiotów stanowi najważniejszą część pakietu informacyjnego, powinien on być więc przygotowany szczególnie dokładnie i obejmować następujące elementy:

1. Nazwa przedmiotu

Nazwa przedmiotu oraz jego kod (jeśli kody są stosowane).

2. Opis/ Charakterystyka

Opis każdego przedmiotu powinien być jasny oraz zwięzły, ale równocześnie na tyle szczegółowy, by potencjalni partnerzy wiedzieli dokładnie, jaki jest jego zakres tematyczny.

3. Poziom

Poziom określić można z uwzględnieniem następujących elementów:

- a) Warunki dopuszczenia: zakres wiadomości, jakie powinien już posiadać student, w tym lista książek i innych materiałów, z którymi studenci mogą zapoznać się przed rozpoczęciem nauki; kursy/przedmioty/programy, jakie należy zaliczyć wcześniej;
- b) Założenia i cele: zakres wiadomości do opanowania przez studenta/opis założonych wyników nauki dla każdego przedmiotu;
- c) Bibliografia: wszystkie lektury czy inne materiały, z których będzie musiał korzystać student w trakcie nauki.

4. Przedmioty obowiązkowe i fakultatywne

Należy wyjaśnić, czy przedmiot jest obowiązkowy, to znaczy - że muszą go zaliczyć wszyscy studenci, którzy chcą uzyskać dyplom na danym kierunku w tej uczelni, czy też jest to przedmiot z grupy „do wyboru”, z których tylko część należy zaliczyć.

5. Kadra akademicka

Lista nazwisk nauczycieli prowadzących poszczególne przedmioty.

6. Czas trwania i terminarz (1-y semestr, 2-i semestr itp.)

Całkowity czas, w tym: liczba godzin przypadających na ten przedmiot w każdym tygodniu; trymestr/semestr oraz rok studiów, w którym studenci normalnie zaliczają dany przedmiot (z ew. odniesieniami do diagramu w punkcie B-2 wyżej). Jeśli zajęcia dotyczące wybranych problemów z zakresu różnych przedmiotów prowadzone są równoległe, należy podać - o ile to możliwe - procent czasu, jaki poświęca się dziennie danej problematyce.

7. Metody nauczania i uczenia się/formy zajęć

Szczegółowe informacje na temat następujących form zajęć/metod nauczania, w tym liczba godzin tygodniowo oraz całkowita liczba tygodni:

- a) wykłady;
- b) konsultacje (zarówno regularne, jak i organizowane specjalnie w indywidualnych przypadkach);
- c) seminaria i warsztaty grupowe;
- d) praca w laboratorium;
- e) projekty i prace terenowe;
- f) inne ćwiczenia/zajęcia praktyczne;
- g) metody/formy kształcenia na odległość (jeśli są prowadzone);
- h) inne metody/formy.

K. Metody oceny pracy studenta

W tym miejscu powinien się znaleźć dokładny opis metod oceny pracy studenta w ramach danego przedmiotu, z uwzględnieniem następujących elementów: forma, czas trwania, kalendarz (okres, częstotliwość), a także terminy zapisów na egzaminy i samych sesji egzaminacyjnych (również terminy odbiegające od regulaminowych).

Należy tu również umieścić informacje o wszelkich „specjalnych rozwiązaniach”, które dopuszcza się w przypadku studentów przyjeżdżających z innych uczelni; na przykład: pozwolenie na zdawanie egzaminów w językach innych niż wykładowy, korzystanie ze słowników podczas egzaminu lub przedłużone terminy na składanie prac pisemnych itp.

I podobnie, powinny tu też się znaleźć informacje na temat możliwości zdawania egzaminów poprawkowych, w tym warunki przystępowania do takich egzaminów oraz terminy sesji poprawkowych.

Poniżej przedstawione są najbardziej popularne metody mierzenia/oceny pracy studenta:

- a) egzaminy pisemne lub ustne;
- b) eseje/wypracowania;
- c) dysertacje - język, w jakim przedstawiane będą dysertacje musi być uzgodniony pomiędzy uczelnią wysyłającą i przyjmującą przed wyjazdem studenta; podać również należy liczbę punktów, jaką student za nie uzyska;
- d) prace semestralne/roczne/dyplomowe - język, w którym mają być przygotowywane oraz sposób ich oceny powinny być uzgodnione pomiędzy uczelnią wysyłającą i przyjmującą przed wyjazdem studenta. Takie prace powinni normalnie pisać studenci zgodnie z praktyką przyjętą w danej uczelni, a w pakiecie powinny się znaleźć informacje o wszelkich zajęciach/kursach związanych z ich przygotowaniem, założenia i spodziewane wyniki oraz liczba punktów. Studenci powinni również znać terminy składania takich prac;
- e) projekty i ćwiczenia/zajęcia praktyczne;
- f) praktyki - studenci muszą mieć możliwość odbycia praktyk jeśli stanowią one integralną część studiów prowadzących do uzyskania dyplomu w danej uczelni. Należy tu również podać liczbę punktów przyporządkowanych praktykom oraz metody ich oceny;
- g) zaświadczenie od nauczyciela przedstawiające zakres materiału oraz wyniki pracy studenta²²;
- h) ocena ciągła.

Określić także należy, jakie znaczenie ma dana forma oceny w porównaniu z innymi. Na przykład studenci powinni wiedzieć, czy mierny wynik egzaminu semestralnego będzie miał mniej niekorzystne konsekwencje jeśli student dobrze wypadł w ćwiczeniach praktycznych lub pracach pisanych w ciągu danego semestru.

9. Język wykładowy

Należy tu podać informacje o wszelkich przedmiotach/zajęciach prowadzonych w innych językach niż język wykładowy danej uczelni.

10. Przyporządkowanie punktów ECTS

Punkty przyporządkowane muszą być **wszystkim przedmiotom** zgodnie z zasadą, że 60 punktów przypada na rok akademicki, również w przypadku, gdy przedmioty pogrupowane są w moduły lub większe „bloki”. Punkty należy też przyporządkować takim znaczącym pracom jak prace semestralne/roczne/dyplomowe, dysertacje, projekty/ćwiczenia realizowane w laboratorium, prace terenowe itp., wykonywanym w ramach zajęć z danego przedmiotu (*dalsze informacje w rozdziale „Punkty ECTS”*).

IV. SŁOWNICZEK

Słowniczek terminów stosowanych w pakiecie informacyjnym pozwoli uniknąć nieporozumień w interpretacji kluczowych pojęć (na przykład, termin „seminarium” może mieć różne znaczenie w różnych krajach).

V. PRZYKŁADY

Poniżej podane są przykładowe opisy programów studiów oraz przedmiotów²³. Są to sprawdzone w praktyce wzory, które każda uczelnia może dostosować odpowiednio do swoich potrzeb.

²² W oryg. ang. „testimonial”.

²³ Przykładowe opisy podane są dodatkowo w wersjach oryginalnych w załączniku do tego Przewodnika.

OPIS PROGRAMU STUDIÓW - PRZYKŁAD I

„International Business Administration”

Celem tego kierunku menedżerskiego jest przygotowanie studentów do pracy wymagającej orientacji międzynarodowej zarówno w biznesie, administracji państwowej, jak i organizacjach międzynarodowych.

Program został opracowany tak, by umożliwić połączenie kursów/zajęć z języków obcych z zajęciami kierunkowymi, tj. Business Administration/Ekonomia/Geografia Ekonomiczna. Studenci wybierają jedną z następujących specjalizacji językowych: francuski, niemiecki, japoński lub hiszpański.

Na program składa się sześć i pół semestru zajęć (z przedmiotów) obowiązkowych, odpowiadających 195 punktom, oraz półtora semestru zajęć, dających 45 punktów, poświęconych jednemu z następujących przedmiotów kierunkowych:

- Marketing Międzynarodowy (Instytut Marketingu)
- Procedury Kontroli w Zarządzaniu Międzynarodowym (Instytut Ekonomii Zarządzania) -
Ekonomia (Instytut Ekonomii)
- Międzynarodowa Geografia Ekonomiczna (Instytut Geografii Ekonomicznej)

Każdy z tych przedmiotów obejmuje cykl zajęć oraz napisanie pracy opartej na projekcie (dającej 15 punktów), która musi być ukończona w trakcie ósmego semestru.

Obowiązkową częścią studiów są tzw. „study periods” (trzy- lub sześciomiesięczne „okresy” studiów) za granicą.

Co roku na pierwszy semestr studiów przyjmowanych jest 135 studentów.

Diagram struktury/programu studiów - w załączeniu.

International Business Administration - Zarys programu

Rok 1 Semestr (zimowy)	
Geografia Ekonomiczna – 7,5 pkt	Wprow. do Rachunkowości finansowej – 7,5 pkt
Język angielski – 15 pkt	
Rok 1 Semestr 2 (letni)	
Rachunkowości w zarządzaniu – 7,5 pkt	Statystyka – 10,5 pkt
Historia Gospodarcza – 4,5 pkt	
Specjalizacja językowa – 7,5 pkt	
Cały rok 1: 60 punktów	

Rok 2 Semestr 3 (zimowy)	
Podstawy Mikroekonomii – 7,5 pkt	Podstawy Makroekonomii – 7,5 pkt
Specjalizacja Językowa – 7,5 pkt	Podstawy Ekonomii Międzynarodowej – 7,5 pkt
Rok 2 Semestr 4 (letni)	
Prawo handlowe – 7,5	Polityka Gospodarcza – 7,5 pkt
Specjalizacja językowa – 15 pkt	
Cały rok : 60 punktów	

Rok 3 Semestr 5 (zimowy)	
Wprowadz. do Marketingu – 7,5 pkt	Systemy Rachunkowości – 7,5 pkt
Specjalizacja Językowa – 7,5 pkt	Rachunkowość Finansowa – 7,5 pkt
Rok 3 Semestr 6 (letni)	
Przedmiot do wyboru – 7,5 pkt	Business Administration/ Ekonomia – 7,5 pkt
Specjalizacja Językowa – 7,5 pkt	
Cały rok : 60 punktów	

Rok 4 Semestr 7 (zimowy)	
Zarządzanie Międzynarodowe – 7,5 pkt	Przedmiot kierunkowy 1 – 7,5 pkt
Specjalizacja Językowa – 7,5 pkt	Przedmiot kierunkowy 2 – 7,5 pkt
Rok Semestr (letni)	
Przedmiot kierunkowy 1 – 7,5 pkt	Praca oparta na projekcie – 15 pkt
Przedmiot kierunkowy 2 – 7,5 pkt	
Cały rok : 60 punktów	

Cały program studiów: 240 punktów
--

OPIS PROGRAMU STUDIÓW - PRZYKŁAD II

Program studiów na kierunku „Budowa Maszyn”

Studia na kierunku „Budowa Maszyn” podzielone są na dwa etapy: I - Studia Podstawowe, które trwają z reguły 4 semestry i kończą się połówkowym egzaminem dyplomowym oraz II - Studia Zasadnicze/Główne, trwające 6 semestrów.

Studia Zasadnicze tworzą całość ze Studiami Podstawowymi i kończą się egzaminem dyplomowym.

Studia przewidują obowiązkową 20-sto tygodniową praktykę w zakładach przemysłowych

4 semestry	Ogółem: 120 punktów		praktyka = 30 pkt.
	1-y + 2-i semestr 60 punktów	1. Egzaminy z przedmiotów kierunkowych	
		2. Egzaminy z przedmiotów kierunkowych	
	3-i + 4-y semestr 60 punktów	3. Egzaminy z przedmiotów kierunkowych	
		4. Egzaminy z przedmiotów kierunkowych	
Połówkowy egzamin dyplomowy			
6 semestrów	45 pkt + 80 pkt + 25 pkt + 30 pkt (praktyka) = 180 punktów		praktyka = 30 pkt.
	Praca semestralna – 15 pkt	Egzaminy na końcu każdego semestru i w regulaminowym czasie	
	Projekt konstruk. – 15 pkt		
	Wykład seminar. – 4 pkt		
	Laborat. przedm. – 4 pkt	Przedmioty do wyboru - 15 pkt Przedmioty uzup./pogłęb. – 40 pkt. Przedmioty podstawowe – 25 pkt Ogółem: 80 punktów	
	Metrologia – 5 pkt		
	Programowanie – 2 pkt		
	Ogółem: 45 punktów		
Całe studia: 300 punktów			

Program studiów na kierunku „Budowa Maszyn” na Politechnice.

Studia Podstawowe (aż do połówkowego egzaminu dyplomowego) obejmują następujące przedmioty: matematykę, mechanikę, techn. mechaniczną, inżynierię materiałową, rysunek techniczny, chemię, elementy budowy maszyn, termodynamikę, elektroenergetykę, technikę cieplną, fizykę oraz elektrotechnikę.

Przedmioty te są obowiązkowe dla wszystkich studentów i stanowią podstawy umożliwiające zrozumienie i przyswojenie wiedzy podczas wykładów w trakcie Studiów Zasadniczych.

OPIS PROGRAMU STUDIÓW - PRZYKŁAD III

PROGRAM STUDIÓW Filologia angielska

Rok pierwszy

Semestr pierwszy	Punkty ECTS	Semestr drugi	Punkty ECTS
Język hiszpański. Fonetyka (jęz. hiszp.)	4	Jęz. hiszpański. Morfoskład. I (jęz. hiszp.)	4
Językoznawstwo Og. I (hiszp./baskijski)	4	Językoznawstwo Og. II (hiszp.)	4
Teoria literatury I (hiszp./baskijski)	5	Fonetyka ang. (ang.)	5
Język i Literatura I (drugiego języka)		Język i Literatura II (drugiego języka)	
Niemiecki/francuski/włoski (hiszp.)	5	Niemiecki/francuski/włoski (hiszp.)	5
Jęz. angielski I (ang.)	6	Język angielski II (ang.)	6
Literatura angielska - wprowadz. (ang.)	4	Literatura angielska II - wprowadz. (ang.)	4
Przedmiot do wyboru	2	Przedmiot do wyboru	2
	Razem: 30		Razem: 30

Rok drugi

Semestr pierwszy	Punkty ECTS	Semestr drugi	Punkty ECTS _ -
Teoria Literatury	4	Literaturoznawstwo	4
Język i Literatura (drugiego jęz.) III		Etyka ogólna i zawodowa	3
Niemiecki/francuski/włoski	3	Język angielski IV	
Język angielski III	6	Literatura angielska wiek XIX II	5
Literatura angielska - XIX I	4	Językoznawstwo ang. II	5
Językoznawstwo ang. II	5	Literatura amerykańska I	4
Tłumaczenie	4	Przedmiot do wyboru	3
Przedmiot do wyboru	3		
	Razem: 30		Razem: 30

Rok trzeci

	Punkty ECTS	Rok czwarty	Punkty ECTS
Język hiszpański III		Język angielski IV (ang.)	17,5
Semantyka i Leksykografia (hiszp.)	11	Literatura ang. (II (ang.))	14
Język hiszp. i Literaturoznawstwo (hiszp.)	8,5	Przedmiot do wyboru (1 z nast.):	
Język angielski III (ang.)	11	- Język niemiecki 1 (niem.)	11
Literatura amerykańska (ang.)	11	- Literatura amer. (ang.)	11
Literatura angielska (ang.)	8,5	- Lingwistyka stosowana:	
Językoznawstwo niem. (niem.)	5	: Metodologia naucz. jęz. ang. (ang.)	11
Język współczesny	5	: Historia Wlk. Brytanii (ang.)	11
	Razem: 60		Razem: 30

Rok piąty

	Punkty ECTS
Język angielski V (ang.)	12
Literatura angielska II (ang.)	15
Językoznawstwo ang. II (Historia jęz. ang.) (ang.)	24
Przedmiot do wyboru (1 z :)	
- Język niemiecki II (niem.)	9
- Literatura amerykańska II (ang.)	9
- Metod. analizy język. (ang.)	9
	Razem: 60

Cały program studiów: 300 punktów

OPIS PRZEDMIOTU - PRZYKŁAD I

JĘZYK ANGIELSKI IV

1-szy rok, drugi semestr, 5 godzin tygodniowo;
7 punktów.

Podstawowe wiadomości o języku angielskim. Teoria i praktyka angielskiego. Nauczanie i ćwiczenie praktyczne czterech umiejętności: listening, reading, writing, oral. Pogłębienie wiadomości z gramatyki. Student powinien poszerzyć i utrwalić wiedzę z zakresu języka angielskiego w stopniu oznaczającym – na zakończenie pierwszego roku – dobre opanowanie reguł gramatycznych i odpowiednio szeroki zakres słownictwa, pozwalające bez trudności uczestniczyć w kursach specjalizacyjnych Filologii Angielskiej.

Wykładowca: XXX

Formy nauczania: wykłady, ćwiczenia
Forma zaliczenia/ Egzaminy: egzamin ustny i pisemny.

Literatura angielska II (XIX) wiek
1-szy rok; drugi semestr; 4 godziny tygodniowo;

5,5 punktu.

Jak sama nazwa wskazuje, jest to ogólne wprowadzenie do Literatury Angielskiej, które rozpoczyna się na pierwszym roku od literatury wieku XIX (główne ruchy, nurty, etapy, tematy i autorzy).

Wykładowca: XXX
Formy nauczania: wykłady, ćwiczenia
Forma zaliczenia/ Egzaminy: egzamin pisemny.
Prezentacja prac pisemnych.

JĘZYK HISZPAŃSKI III (SEMANTYKA I LEKSYKOLOGIA)

1-szy rok; obydwa semestry; 4 godziny
tygodniowo; 12 punktów.

Wprowadzenie do teorii tradycyjnej, strukturalnej i gener. nauki o znaczeniu wyrazu. Te teorie zostaną zastosowane do opisu języka hiszpańskiego.

W ten sposób student zapozna się z teorią i praktyką leksykograficzną jako instrumentem semantyki.

Wykładowca: XXX

Formy nauczania: wykłady, ćwiczenia
Forma zaliczenia/ Egzaminy: Egzamin pisemny z zagadnień teoretycznych i praktycznych.

Literatura porównawcza

1-szy rok; oba semestry; 3 godziny tygodniowo,
9 punktów.

Kurs będzie obejmował teoretyczne i metodologiczne podstawy komparatystyki, w tym problemy związane z relacjami pomiędzy literaturą i innymi dziedzinami sztuki.

Wykładowca: XXX

Formy nauczania: wykłady, ćwiczenia
Forma zaliczenia/ egzaminy: egzamin pisemny.

OPIS PRZEDMIOTU - PRZYKŁAD II

Przedmiot:	Urządzenia cieplne	
Wydział:	Energetyki	
Kierunek	Energetyka	Obowiązkowy: X
	Mechanika	Fakultatywny:
		W roku:
		1-y trymestr: X
		2-i trymestr:
Całkowita liczba godzin: 90 + Laborat.		Laboratorium: 12 sesji x 4 godziny
Jeśli ustalone:		
Liczba godz./tydzień:	Teoria: 4	Projekt:
	Seminaria: 2	
Kod:	Liczba punktów ECTS: 10	

CELE: Dogłębne poznanie teoretycznych i praktycznych problemów związanych z kompresją gazów oraz podstaw funkcjonowania i modelowania urządzeń chłodniczych, turbin i silników spalinowych.

PROGRAM:

- Wentylatory i kompresory; studium porównawcze różnych typów kompresji, kompresor tłokowy, kompresory wolumetryczne (objętościowe) obrotowe, kompresory odśrodkowe i osiowe.
- Silniki tłokowe spalinowe. Cykle termodynamiczne, silniki z zapłonem sterowanym, silniki Diesela. - Silniki przepływowe: turbiny parowe, turbiny gazowe, turbo-reaktory.
- Maszyny chłodnicze - czynniki skrapl.

BIBLIOGRAFIA:

1. R. Vichnievsky - Thermodynamique appliquee aux machines, Masson 1967
2. L. Vivier - Turbines a gaz et a vapeur, Albin Michel 1965
3. J.L. Dixon - Thermodynamics of Turbomachinery, Pergamon Press 1975
4. R.C. Harman - Gaz turbine engineering, Mc Milan Press 1981
5. R.S. Benson, R.D. Whitehouse - Internal combustion engines, Pergamon Press 1979

METODY OCENY: ćwiczenia/pytania pisemne - syntet. praca pisemna

WYMAGANE WIADOMOŚCI Z ZAKRESU: Termodynamiki stosowanej

PRACA INDYWIDUALNA: Przyswojenie umiejętności z zakresu opracowywania problemów (3 godziny/tydzień)

OPIS PRZEDMIOTU - PRZYKŁAD III

Nazwa przedmiotu: Energia słoneczna i geotermiczna	Nr/ kod przedmiotu*: 307.075	Semestr: 7-y
Rodzaj zajęć: wykład	L. godz/ tydzień/ /SZ/ SL 2 godz. wykł./ SZ	Liczba punktów 3

Prowadzący: imię i nazwisko

Instytut/Wydział: nazwa i adres, numer telefonu i faxu.

Status przedmiotu w programie/planie studiów:

Przedmiot fakultatywny dla specjalizacji („branch”) „Energetyka” w ramach następujących kierunków/dziedzin: Mechanika, Ekonomia w Mechanice i Inżynierii Wodnej i Lądowej.

Opis przedmiotu:

Fizyczne i meteorologiczne podstawy promieniowania słonecznego, pomiary i oznaczanie, obliczanie kierunku i natężenia promieniowania, wybrane zagadnienia przepływu ciepła; teoria i rozwiązania praktyczne dotyczące: kolektorów ciepła, elektrowni wykorzystujących silniki cieplne i ogniwa fotowoltaiczne; instalacji do ogrzewania wody wodociągowej, basenów i mieszkań; chłodzenia słonecznego; specjalnych zastosowań i przyszłych projektów.

Podstawy geofizyki i przykłady wykorzystania energii geotermicznej.

Cele:

Uzyskanie wiedzy z zakresu teoretycznych podstaw i praktycznych metod pozyskiwania energii słonecznej i geotermicznej; wykształcenie umiejętności obliczeniowych i projektowania urządzeń wykorzystujących te formy energii.

Metody nauczania:

Wykłady z wykorzystaniem przezroczy i slajdów.

Wymagana wiedza z zakresu: wymagana znajomość podstaw matematyki i fizyki; pożądana znajomość podstaw z zakresu przepływu ciepła.

Pomoce dydaktyczne: Skrypty dotyczące aktualnie omawianych zagadnień rozdawane są podczas wykładów.

Forma egzaminu: egzamin ustny.

Zapisy na zajęcia: nie są wymagane.

Zapisy na egzamin: indywidualne uzgodnienia z prowadzącym (osobiście lub telefonicznie).

Uwagi: Tematyka wykładu odpow. dla studentów wszystkich kierunków technicznych.

Skróty:

Nr przedmiotu: w/g wykazu w Katalogu przedmiotów publikowanym przez uczelnię.

SZ: semestr zimowy

SL: semestr letni

G - FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY DLA STUDENTÓW I POROZUMIENIE O PROGRAMIE ZAJĘĆ ZA GRANICĄ

Formularz zgłoszeniowy dla studentów

Po wybraniu uczelni zagranicznej, dokładnym zapoznaniu się z pakietem informacyjnym i konsultacjach z instytutowym/wydziałowym koordynatorem ECTS, student wypełnia formularz zgłoszenia. Powinien on wiedzieć już wówczas dokładnie, w jakich zajęciach chce uczestniczyć w uczelni zagranicznej, a program ten powinien być ułożony w uzgodnieniu z własnym instytutowym/wydziałowym koordynatorem ECTS oraz instytutowym/wydziałowym koordynatorem ECTS w uczelni zagranicznej.

Na wypadek gdyby uczelnia, do której student chciałby w pierwszej kolejności pojechać nie przyjęła jego wniosku, w formularzu jest miejsce na podanie dwóch lub trzech uczelni. W takim przypadku student - za zgodą koordynatora - musi przygotować porozumienie o programie zajęć dla każdej uczelni odrębnie.

Porozumienie o programie zajęć

Po uzgodnieniu programu zajęć student oraz uczelnia macierzysta i zagraniczna podpisują porozumienie, które dołącza się do formularza zgłoszeniowego. Takie porozumienie na temat proponowanego programu zajęć należy podpisać przed wyjazdem studenta za granicę.

Porozumienie zawiera opis programu zajęć za granicą, a istnienie tego dokumentu ułatwia pełne uznanie okresu studiów odbytego w zagranicznej uczelni. Kopię podpisanego porozumienia powinna otrzymać każda ze stron, tj. uczelnia macierzysta, uczelnia zagraniczna oraz student.

Zmiany w uzgodnionym programie zajęć

Zdarza się, że po przyjeździe do uczelni zagranicznej student musi zmodyfikować uzgodniony program zajęć, czy to ze względu na kolizję godzin w rozkładzie zajęć, czy też wówczas gdy poziom czy treść zajęć okaże się nieodpowiednia itp. W formularzu porozumienia jest miejsce na uwzględnienie takich właśnie zmian w pierwotnie uzgodnionym programie.

Należy pamiętać wtedy o tym, że warunkiem uznania przedmiotów, które zostały zaliczone za granicą jest uzyskanie w odpowiednim momencie zgody wszystkich zainteresowanych stron. Student powinien mieć więc świadomość, że ostatecznie wybrany program zajęć musi zostać zatwierdzony przez uczelnię wysyłającą i przyjmującą. Zmiany w pierwotnie uzgodnionym programie zajęć przedstawiane są na drugiej stronie porozumienia i zatwierdzane podpisem studenta oraz koordynatorów z obydwu uczelni.

Warto podkreślić, że zmiany w pierwotnie uzgodnionym programie zajęć powinny być dokonane w miarę szybko po przyjeździe studenta do uczelni zagranicznej, a kopię nowego porozumienia powinien otrzymać student oraz koordynatorzy w obydwu uczelniach.

Wzory formularzy

Wzór formularza w języku polskim przedstawiony jest poniżej, a wzory w języku angielskim, francuskim i niemieckim załączone są na końcu Przewodnika.

Przedstawiony w Przewodniku formularz zgłoszenia studenta oraz porozumienie o programie zajęć stanowią jedynie przykładowy wzór. Czasem dla zapewnienia zgodności z przepisami danej uczelni konieczne jest przygotowanie innego rodzaju równoważnych dokumentów, należy więc pamiętać, że uczelnie stosujące ECTS mają prawo korzystać z własnych wersji formularzy i porozumień pod warunkiem jednak, iż zawierają one elementy przedstawionych tu wzorów.

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY STUDENTA

(Zdjęcie)

ROK AKADEMICKI 19.. /19..

KIERUNEK STUDIÓW:

Formularz może być powielany lub wysyłany faxem, prosimy więc o wypełnienie go CZARNYM długopisem lub flamastrem

UCZELNIA WYSYŁAJĄCA

Nazwa i pełny adres:

.....

Koordinator wydziałowy/instytutowy – imię i nazwisko, numer telefonu i faksu, adres e-mail

.....

.....

Koordinator uczelniany – imię i nazwisko, numer telefonu i faksu, adres e-mail

.....

.....

DANE PERSONALNE STUDENTA *(wypełnia student występujący o przyjęcie na studia)*

Nazwisko: Imię/Imiona:

Data urodzenia

Płeć: Narodowość:.....

Miejsce urodzenia:

Obecny adres:

Stały adres:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Obecny adres ważny do:

.....

Tel.:

Tel.:

LISTA UCZELNI, KTÓRE OTRZYMAJĄ NINIEJSZE ZGŁOSZENIE *(według preferencji studenta):*

Uczelnia	Kraj	Okres studiów		Okres pobytu (w mies.)	Liczba punktów ECTS*
		od	do		
1.
2.
3.

*Liczba punktów ECTS, jaką student planuje uzyskać w uczelni zagranicznej.

Imię i nazwisko studenta:

Uczelnia wysyłająca:

Kraj:

Proszę krótko uzasadnić, dlaczego chciałby/chciałaby Pan/i studiować za granicą ?

.....

.....

.....

ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW

Język ojczysty: Język wykładowy w uczelni macierzystej (jeśli inny):

Inne języki	Obecnie uczę się tego języka		Znam ten język dostatecznie dobrze, by rozumieć wykłady		Potrzebuję dodatkowego przygotowania językowego, by rozumieć wykłady	
	tak	nie	tak	nie	tak	nie
.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Praktyka zawodowa (jeśli jest związane z obecnym kierunkiem studiów)

Rodzaj pracy	Firma/organizacja	Okres pracy	Kraj
.....
.....

DOTYCHCZASOWY PRZEBIEG STUDIÓW

Jaki dyplom/tytuł zawodowy uzyska Pan/i po ukończeniu studiów:

Liczba zaliczonych przed wyjazdem lat studiów/ Obecny rok studiów:

Czy studiował/a Pani/i już za granicą ? Tak Nie

Jeśli tak, kiedy i w jakiej uczelni ?

Załączony wykaz zaliczeń zawiera pełne dane o dotychczasowym przebiegu studiów. Informacje, które nie mogą być podane obecnie zostaną uzupełnione w terminie późniejszym.

Czy zamierza Pan/i ubiegać się o stypendium na pokrycie (dodatkowych) kosztów związanych z wyjazdem na studia za granicą ? Tak Nie

UCZELNIA PRZYJMUJĄCA

Niniejszym poświadczamy przyjęcie zgłoszenia, proponowanego programu zajęć i wykazu zaliczeń kandydata.

W/w student został wstępnie przyjęty na studia w naszej uczelni
 nie został przyjęty na studia w naszej uczelni

Podpis Koordynatora Wydział./Instytutowego _____ Podpis Koordynatora Uczelnianego _____

.....
 Data: Data :

Imię i nazwisko studenta:

Uczelnia wysyłająca:

..... Kraj:

ZMIANY W PIERWOTNIE PROPONOWANYM PROGRAMIE ZAJĘĆ
(w przypadku, gdy mają być wprowadzone)

Nr/kod przedmiotu oraz nr odpow. strony w pakiecie informacyjnym	Nazwa przedmiotu (zgodnie z pakietem informacyjnym)	Przedmiot skreślony	Przedmiot dodany	Liczba punktów ECTS
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐
.....	☐	☐

(dalsze zmiany – na oddzielnej stronie)

Podpis studenta

..... Data:

UCZELNIA WYSYŁAJĄCA

Niniejszym poświadczamy, że wyżej wymienione zmiany w pierwotnie uzgodnionym programie zajęć zostały zatwierdzone.

Podpis Koordynatora Wydział./Instytutowego

Podpis Koordynatora Uczelnianego

Data:

Data:

UCZELNIA PRZYJMUJĄCA

Niniejszym poświadczamy, że wyżej wymienione zmiany w pierwotnie uzgodnionym programie zajęć zostały zatwierdzone.

Podpis Koordynatora Wydział./Instytutowego

Podpis Koordynatora Uczelnianego

Data:

Data:

Transfer punktów w ECTSie odbywa się na podstawie wykazów zaliczeń, które wymieniają między sobą uczelnia wysyłająca i przyjmująca studenta. Wykaz zaliczeń - przedstawiający osiągnięcia studenta w nauce - przygotowuje się zarówno przed wyjazdem studenta, jak i po zakończeniu przez niego okresu studiów za granicą. W wykazie odnotowuje się wszystkie przedmioty/zajęcia, w których student uczestniczył wraz z uzyskaną liczbą punktów oraz ocenami przyznanymi zgodnie ze skalą ocen stosowaną w danej uczelni, a także - jeśli to możliwe - stopnie przyznane zgodnie ze skalą ECTSu. Połączenie punktów i stopni ECTSu daje, odpowiednio, „ilościowy” i „jakościowy” opis pracy studenta w okresie studiów za granicą. **Podpisaną kopię wykazu zaliczeń powinny otrzymać wszystkie strony**, tj. uczelnia macierzysta, uczelnia zagraniczna oraz student.

Wykaz zaliczeń przygotowywany przez uczelnię macierzystą dla wyjeżdżających studentów przed rozpoczęciem studiów za granicą.

Wykazy zaliczeń dla wyjeżdżających studentów ECTS, dołączane do formularzy zgłoszeniowych, powinny zawierać pełne dane o dotychczasowym przebiegu studiów, informacje, którymi nie dysponuje się jeszcze w momencie wypełniania formularza (np. oceny z danego roku akademickiego) można uzupełnić w terminie późniejszym.

Przekazanie uczelni przyjmującej wykazu zaliczeń przed wyjazdem studenta ułatwia włączenie go w program zagraniczny, ponieważ na podstawie tego wykazu koordynatorzy ECTS w uczelni przyjmującej mogą stwierdzić, czy **poziom** wszystkich zaproponowanych w formularzu zgłoszeniowym przedmiotów jest odpowiedni i czy wszystkie wymagania wstępne zostały rzeczywiście spełnione.

Wykaz zaliczeń przygotowywany przez uczelnię zagraniczną dla „powracających” studentów na zakończenie okresu studiów za granicą.

Wykaz zaliczeń jest podstawowym dokumentem uprawniającym studenta do ubiegania się o pełne zaliczenie okresu studiów za granicą oraz „przeniesienie” punktów ECTS; stanowi on także potwierdzenie faktu odbycia studiów za granicą dla przyszłych pracodawców. Wykazy zaliczeń należy przygotować w jak najkrótszym czasie po uzyskaniu przez studenta ocen ze wszystkich przedmiotów, ponieważ ułatwia to nie tylko pełne uznanie okresu studiów zagranicznych, ale również rozpoczęcie nauki w następnym roku akademickim w uczelni macierzystej - jeśli tam student wraca - bądź w trzeciej uczelni.

Kontynuacja studiów za granicą.

W ramach ECTS student może wrócić do swojej macierzystej uczelni, zostać w danej uczelni zagranicznej - na przykład po to, by uzyskać dyplom - albo też przenieść się do jeszcze innej uczelni. Uczelnie same podejmują decyzje w tym zakresie i same też określają warunki uzyskania przez studenta dyplomu lub zgody na przeniesienie się do innej uczelni. Wykazy zaliczeń są szczególnie pomocne, ponieważ przedstawiają „historię” osiągnięć studenta w nauce, na podstawie której uczelnie podejmują odpowiednie decyzje.

Wzory formularzy

Wzór formularza w języku polskim przedstawiony jest poniżej, a wzory w języku angielskim, francuskim i niemieckim załączone są na końcu Przewodnika.

Przedstawiony w Przewodniku formularz zgłoszenia studenta oraz porozumienie o programie zajęć stanowią jedynie przykładowy wzór.

Czasem dla zapewnienia zgodności z przepisami danej uczelni czy kraju dotyczącymi uznawania studiów zagranicznych i dyplomów, konieczne jest przygotowanie innego wykazu zaliczeń czy równoważnych dokumentów. Należy wówczas pamiętać, że uczelnie stosujące ECTS mają prawo korzystać z własnych wersji wykazu zaliczeń pod warunkiem jednak, iż zawierają one elementy przedstawionych tu wzorców.

Przykłady

Wypełniony przykładowo wykaz zaliczeń w wersji oryginalnej został zamieszczony jako załącznik do tego Przewodnika.

(1) **Kod przedmiotu/zajęć:**
Zgodnie z Pakietem Informacyjnym ECTS

(2) **Czas trwania zajęć z danego przedmiotu:**
R = 1 pełny rok akademicki
1S = 1 semestr
1T = 1 trymestr
2S = 2 semestry
2T = 2 trymestry

(3) **Charakterystyka systemu i skali ocen stosowanych w uczelni:**

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(4) **Skala ocen ECTS:**

Ocena ECTS	% studentów, którzy uzyskują zaliczenia/zdają egzaminy i otrzymują dany stopień	Definicja (<i>wyłącznie stopni niedostatecznych</i>)
A	10	CELUJĄCY – wybitne osiągn. wyniki z dopuszczeniem jedynie drugorzędnych błędów
B	25	BARDZO DOBRY – powyżej średniego standardu, z pewnymi błędami
C	30	DOBRY – generalnie solidna praca z szeregiem zauważ. błędów
D	25	ZADAWAJĄCY – zadawalający ale ze znaczącymi/ istotnymi brakami
E	10	DOSTATECZNY – praca/ wyniki spełniają minimalne kryteria
FX	-	NIEDOSTATECZNY – punkty będzie można przyznać gdy student uzupełni podstawowe braki w opanow. materiału ²⁴
F	-	NIEDOSTATECZNY – punkty będzie można przyznać gdy student gruntownie powtórzy całość materiału ²⁵

(5) **Punkty ECTS:**
1 pełny rok akademicki = 60 punktów
1 semestr = 30 punktów
1 trymestr = 20 punktów

24 W oryg. „some more work required” (przyp. tłum.).

25 W oryg. ang. “considerable further work required” (przyp. tłum.)

WYKAZ ZALICZEŃ – strona 2

I – SKALA OCEN ECTS

WPROWADZENIE

ECTS gwarantuje uznawanie (okresu) studiów za granicą, określając metody mierzenia i porównywania osiągnięć studenta w nauce oraz „przenoszenia” ich z jednej uczelni do drugiej. Należy tu pamiętać o różnicy między punktami, które odzwierciedlają wymaganą ilość/ nakład pracy i stopniami, które odnoszą się do jakości pracy.

W tym rozdziale omówione zostały szeroko podstawowe założenia samej koncepcji „Skali stopni ECTS” oraz mechanizm jej funkcjonowania. Warto w tym miejscu wspomnieć, że ta skala powstała jako dodatkowy efekt realizacji programu pilotażowego ECTS, w trakcie której uczelnie wskazywały na potrzebę opracowania systemu ułatwiającego „przekładanie” ocen uzyskanych w jednej uczelni na skalę obowiązującą w innej uczelni.

SKALA OCEN ECTS:

JAK MIERZYĆ JAKOŚĆ OSIĄGNIĘĆ STUDENTA „WSPÓLNĄ WALUTĄ”

Wyniki egzaminów i innych form oceny wyrażane są zazwyczaj w postaci ocen. W Europie istnieje wiele różnych systemów ocen, a na problemy związane z ich „przeniesieniem” zwracali uwagę zarówno studenci uczestniczący w ECTSie, jak i wszyscy inni, którzy podejmowali studia za granicą.

Wskazywano przede wszystkim na to, że:

- z jednej strony istnieją znaczne różnice w kryteriach przyznawania ocen tak między poszczególnymi krajami, jak i uczelniami czy czasem nawet w obrębie różnych przedmiotów;
- z drugiej strony niemożność „przeniesienia” ocen ma poważne konsekwencje dla studentów odbywających część swoich studiów za granicą.

Komisja Europejska powołała zespół ekspertów, którego zadaniem było rozpoznanie potrzeb i problemów w tym zakresie. Propozycja udoskonalonej skali stopni ECTS przygotowana została na podstawie informacji, uwag i danych statystycznych przekazanych przez 80 z 84 uczelni uczestniczących wówczas w ECTSie, a jej przydatności zgodziły się ocenić w praktyce wszystkie grupy „przedmiotowe”.

Jak wspomniano wyżej, skala stopni ECTS została opracowana z myślą o tym, by ułatwić uczelniom przekładanie ocen przyznanych studentom ECTSu przez uczelnię zagraniczną. Nie zastępuje ona oczywiście ocen przyznanych przez daną uczelnię według jej własnego systemu, a jedynie daje dodatkowe informacje na temat pracy studenta. Uczelnie same decydują o tym, jak stosować skalę ocen ECTSu w odniesieniu do ich własnego systemu.

„SKALA POMOCNICZA” DLA WSZYSTKICH UCZELNI EUROPEJSKICH

Z różnych dyskusji prowadzonych od początku fazy pilotażowej w pięciu grupach „przedmiotowych” wynikało jednoznacznie, że „transfer ocen” mógłby być prowadzony efektywnie za pomocą zrozumiałej dla każdego w Europie „skali pomocniczej”. Koncepcja tej skali miała się opierać na następujących założeniach:

- skala powinna być precyzyjnie zdefiniowana i umożliwiać każdej uczelni przyznanie odpowiednich stopni ECTSu za zaliczone tam przedmioty;
- stopnie ECTSu dawałyby informacje uzupełniające oceny przyznane przez daną uczelnię, ale ich nie zastępowały;
- skala stopni ECTSu byłaby zrozumiała dla innych uczelni – to znaczy na jej podstawie byłyby one w stanie przyznawać studentom przyjeżdżającym/ powracającym ze stopniami ECTSu odpowiednią ocenę według swojej skali;
- stopień ECTSu byłby odnotowany – obok własnej oceny przyznanej przez daną uczelnię – w wykazie zaliczeń studenta, przedstawiającym jego osiągnięcia w nauce przed rozpoczęciem i po zakończeniu okresu studiów za granicą.

Innymi słowy, przyjęto, że „skala pomocnicza” **zwiększy „przejrzystość”, ale nie będzie ingerować w normalny proces przyznawania ocen w danej uczelni.**

W dyskusjach nad koncepcją skali stopni ECTS rozważano zarówno ściśle definicje liczbowe, oparte na rankingu studentów w grupie, jak i definicje odnoszące się do „jakości” pracy/wyników i oparte na wspólnym rozumieniu takich słów kluczowych jak „dobry” i „celujący”. Uznano, że żadne z tych podejść rozpatrywane odrębnie nie zagwarantowałyby zadowalających wyników, ponieważ:

- ściśle definicje liczbowe określałyby granice, które mogłyby nie mieć racjonalnych podstaw w zestawieniu z kryteriami „krajowymi” i których faktycznie nie dałoby się wytyczyć jeśli system ocen w danym kraju wyznacza jedynie szerokie przedziały;
- i podobnie, w rozumieniu słów kluczowych pojawiły się pomiędzy uczelniami wyraźne (a faktycznie skrajne) różnice.

Dlatego też opracowana w wyniku tych dyskusji skala stopni ECTS łączy odpowiednie słowa kluczowe z definicjami liczbowymi, które zwiększają „przejrzystość” tych słów kluczowych.

Ocena ECTS	% studentów, którzy uzyskują zaliczenia/zdają egzaminy i otrzymują dany stopień	Definicja (wylącznie stopni niedostatecznych)
A	10	CELUJĄCY – wybitne osiągn. wyniki z dopuszczeniem jedynie drugorzędnych błędów
B	25	BARDZO DOBRY – powyżej średniego standardu, z pewnymi błędami
C	30	DOBRY – generalnie solidna praca z szeregiem zauważ. błędów
D	25	ZADAWAJĄCY – zadawalający ale ze znaczącymi/ istotnymi brakami
E	10	DOSTATECZNY – praca/ wyniki spełniają minimalne kryteria
FX	-	NIEDOSTATECZNY – punkty będzie można przyznać gdy student uzupełni podstawowe braki w opanow. materiału ²⁴
F	-	NIEDOSTATECZNY – punkty będzie można przyznać gdy student gruntownie powtórzy całość materiału ²⁵

Liczba stopni na skali ECTS jest wynikiem kompromisu. Jeśli stopni byłoby mniej, przekazywałyby one zbyt mało informacji; z kolei większa liczba stopni oznaczałaby poziom dokładności, który faktycznie nie istnieje, a ich przyznawanie wymagałoby znacznie bardziej mechanicznej pracy. Definicje pięciu pozytywnych stopni w skali ECTS zostały opracowane w sposób, który zwiększa maksymalnie znaczenie stopni „A” i „E”.

Użycie słowa „celujący” w połączeniu ze statystycznym określeniem „10-o procentowa czołówka najlepszych studentów” reprezentuje i uwzględnia dwa wspomniane wyżej podejścia do wspólnego celu. Skala ta nie narzuca definicji „wybitności”/„doskonałości”~ żadnej uczelni, natomiast wprowadza ją jako obowiązującą dla stopnia ECTS „A”. Jeśli chodzi o wybór „10%” jako określających wielkość tej czołówki, sprawie tej poświęcono wiele uwagi w pracach nad koncepcją skali i uznano, że gdyby procent ten był mniejszy, niektóre uczelnie mogłyby mieć problemy z zastosowaniem takiej definicji, a z kolei bardziej „pojemna” definicja uwzględniałaby w zbyt małym stopniu wyniki pracy prawdziwie uzdolnionych studentów.

Ponadto podkreślić należy, że skala stopni nie jest oparta na jakimkolwiek wstępnie założonym rozkładzie procentowym ocen uzyskiwanych przez studentów, lecz na przyjętej w ECTS definicji „wybitności”/„doskonałości”. W końcu przecież definicja „doskonałości” funkcjonująca w ECTS

26 Zob. przyp. 24 (przyp. tłum.).

27 Zob. przyp. 25 (przyp. tłum.).

28 Oryg. „excellent” i „excellence” odpowiadają w polskiej wersji „celujący” i „wybitność”/ „doskonałość”

JAK STOSOWAĆ SKALĘ OCEN ECTS

Niemożliwe jest znalezienie jednej prostej zależności pomiędzy systemami ocen krajów europejskich. W większości krajów istnieje system ocen, który jest wprawdzie powszechnie stosowany, ale w żadnym wypadku nie ma charakteru uniwersalnego; ponadto uczelnie mogą mieć - nawet w obrębie jednej skali - inne definicje ocen „pozytywnych”, a także w różnym zakresie korzystać z pełnego wachlarza dostępnych ocen, nie wspominając już o specyfice danego roku studiów czy przedmiotu. Dlatego też jednym z fundamentów skali ECTS są definicje sformułowane na tyle jasno, że uczelnie mogą na ich podstawie podejmować samodzielnie decyzje dotyczące jej stosowania.

Jak przekładać oceny danej uczelni na stopnie skali ECTS:

Uczelnia analizuje procentowy rozkład ocen przyznawanych swoim studentom. Aby uzyskać wzorzec 10-25-30-25-10, „progi”/granice między stopniami należy wytyczyć przy 10%, 35%, 65% i 90% całkowitej liczby studentów, którzy pomyślnie zdają egzaminy/uzyskują zaliczenia.

Czasem nie jest możliwe bądź też nie jest uzasadnione wytyczanie granicy statystycznej dla oceny uzyskanej przez dokładnie 10% studentów, przy czym - oprócz statystyki - należy wziąć pod uwagę również słowa kluczowe. Skala ma solidne podstawy statystyczne, ale statystykę należy łączyć z realistycznym podejściem opisowym. Na przykład, w przypadku stopnia ECTS „A” uczelnia brytyjska przyznająca tzw. first-class *Honours* 8-u procentom studentów może się również dobrze zdecydować, że utrzyma tę samą definicję „doskonałości” czy oceny „celującej” dla ocen ECTS, a z kolei włoska uczelnia przyznająca 30% 14-u procentom studentów nie będzie prawdopodobnie w stanie wprowadzić żadnego rozróżnienia między tymi studentami. Z drugiej strony, *Meritula cfe Honor* przyznawane jest przez hiszpańskie uczelnie mniej niż 5-u procentom studentów, co oznaczałoby zbyt „wąską” definicję „doskonałości” czy oceny „celującej” w ramach ECTS.

Niskie zróżnicowanie tzw. publikowanych ocen^{2y} w Hiszpanii, Holandii oraz, jak się wydaje, w Grecji może utrudnić wytyczenie granic zgodnie ze skalą stopni ECTS. W skrajnym przypadku, w publikowanym rejestrze uczelni holenderskiej 70% studentów w grupie miało przyznana ocenę 7 [w skali do 10], w której z łatwością mieści się zarówno stopień ECTS „C”, jak i „D”. Warto tu jednak dodać, iż powszechną praktyką jest publikowanie oceny 7 nawet wówczas, gdy egzaminator przyznaje oceny bardziej zróżnicowane, powiedzmy 6.8 lub 7.2. Należy więc mieć nadzieję, że dla osiągnięcia realistycznego rozkładu procentowego studentów w skali ECTS uczelnie w tych krajach będą mogły korzystać z ocen stawianych przez egzaminatorów.

Istotny jest sam rozkład ocen, który stanowić ma podstawę ustalania stopni. Oceny rozkładają się mogą inaczej na różnych latach studiów, a także w poszczególnych grupach - zależnie od ich wielkości i poziomu. Im bardziej jednolity schemat zależności pomiędzy własnymi ocenami a stopniami ECTS wypracuje uczelnia, tym łatwiejsze będzie przyznawanie stopni; jednak łatwość tej operacji nie może być ważniejsza niż sprawiedliwa ocena pracy studentów, co oznacza konieczność uwzględnienia znaczących i systematycznych odchyłań od definicji przyjętych w skali stopni;

W małych grupach ścisły podział według formuły 10-25-30-25-10 nie jest pomocny. Doświadczenie wskazuje jednak na to, że:

- oceny z kilku grup o zbliżonym poziomie rozkładają się według wspólnego schematu; i oraz przyporządkowany jej stopień mają jedynie ułatwić transfer, a nie zastępować czy „zaciemniać” ocenę przyznaną przez daną uczelnię.

Punktem centralnym jest tu wprawdzie pojęcie „doskonałości”, dla wielu studentów ogromne znaczenie mają jednak definicje stopni niższych, tak więc właściwe stosowanie skali ECTS wymaga poświęcenia takiej samej uwagi wszystkim „poziomom osiągnięć”.

- wyniki analizy będą bardziej wyważone jeśli zbada się rozkład ocen uzyskanych przez studentów w okresie pięciu lat;

29 Oceny publikowane w oficjalnych rejestrach (przyp. tłum.)

- Informacje zawarte w stopniach ECTS, inaczej mówiąc - stopnie ECTS - określają jakość pracy danego studenta w odniesieniu do jakości pracy innych studentów w grupie. Można więc przyjąć, że dobry student umieszczony w grupie o niskim poziomie uzyska prawdopodobnie wyższy stopień niż można by się spodziewać na podstawie jego normalnej pracy; i podobnie, student przyzwyczajony do przedmiotów/zajęć o charakterze opisowym znajdzie się prawdopodobnie w niekorzystnej sytuacji studiując w uczelni, która kładzie nacisk na umiejętności liczenia. Żadna skala stopni nie rozwiąże tego problemu; informacje przekazywane w wykazie zaliczeń powinny więc pokazywać, co faktycznie się zdarzyło, a nie co mogło się zdarzyć...
- W wykazie zaliczeń stopnie muszą być powiązane z przyznawaniem punktów za konkretne/powszczególne zajęcia. Ważny jest więc rozkład ocen, który stanowić ma podstawę przyznawania stopni ECTS - należy pamiętać, że za podstawę nie powinno się przyjmować średniego rozkładu ocen ze wszystkich grup na danym roku [tj. przygotowanego jako „średnia” z rozkładów ocen we wszystkich grupach, ponieważ prawie na pewno będzie się on różnił znacznie od rozkładu ocen w poszczególnych grupach, które złożyły się na tę „średnią”. Na przykład: w obrębie jednej grupy określoną bardzo wysoką ocenę uzyskać może większa liczba studentów niż wynosi średnia dla wszystkich grup liczba studentów uzyskujących tę ocenę. A to może mieć istotny wpływ na definicję stopnia ECTS „A” i nieco mniejszy na definicję stopnia „B”.
- Punkty przyznawane są w przypadku, gdy student uzyska stopień ECTS od „A” do „E”; stopniom „FX” oraz „F” odpowiada 0 punktów. Wprawdzie ani „FX” ani „F” nie dają punktów, rozróżnienie tych dwóch stopni może być przydatne w doborze przyszłego programu zajęć dla studentów, którym nie udało się uzyskać zaliczenia. Uczelnie, które nie są w stanie rozróżnić tych dwóch poziomów „niepowodzenia” będą stosowały jedynie „F” i pomijały „FX”.
- Transfer ocen ma miejsce wówczas, gdy uczelnia macierzysta i przyjmująca zdecydowały, jak ich oceny mają być przeliczane ze stopni i na stopnie ECTS; na przykład:
 - Włoski student zdaje egzamin we francuskiej uczelni z oceną 13 w skali do 20. W tej francuskiej uczelni „13” oznacza ocenę „Dobry”, która przekłada się na stopień ECTS „C”. W wykazie zaliczeń odnotowana jest zarówno ocena 13, jak i stopień ECTS „C”. Na podstawie tych dwóch informacji uczelnia macierzysta we Włoszech przyznaje ocenę 27 z 30.
 - Niemiecki student ledwie zalicza zajęcia w Hiszpanii; w jego wykazie zaliczeń znajduje się zarówno hiszpańska ocena 5 (w skali do 10), jak i stopień ECTS „E”. Niemiecka uczelnia uznaje przyznane punkty wraz z oceną 4.0 w skali od 1.0 (bardzo dobry) do 5.0 (niedostateczny).

Studentka portugalska w Holandii otrzymuje ocenę 9 (w skali do 10), co wyraźnie plasuje ją wśród najlepszych 10% studentów w grupie. Uzyskuje ocenę „Celujący”, a w wykazie zaliczeń odnotowana jest zarówno ta ocena, jak i stopień ECTS „A”. Na tej podstawie uczelnia macierzysta w Portugalii przyznaje studentce ocenę 19 z 20.

Jak widać, uczelnie stosują skalę stopni ECTS w sposób, który uważają za najbardziej odpowiedni. Podkreślić jednak należy, że niezbędna jest tu pewna elastyczność, ponieważ skala stopni ECTS została zaprojektowana tak, by odzwierciedlać różne systemy ocen istniejące w krajach Unii Europejskiej i EFTA, a więc jako taka nie może uwzględniać wszystkich ewentualnych przypadków przyznawania stopni i ich procentowego rozkładu w grupie studentów.

J – KATALOG UŻYTKOWNIKÓW (uczelni stosujących) ECTS i ICH PARTNERÓW³⁰

Katalog zawiera pełny wykaz uczelni i instytutów, które w ramach programów współpracy obejmujących wymianę studentów stosują ECTS jako system ułatwiający uznawanie okresu studiów za granicą. Będzie on stanowił źródło informacji dla uczelni i indywidualnych nauczycieli poszukujących partnerów do współpracy oraz dla studentów zainteresowanych podjęciem studiów za granicą. Pierwsze wydanie Katalogu oparte jest na informacjach podanych przez uczelnie, które uczestniczyły w programie pilotażowym ECTS i obejmuje uczelnie bezpośrednio zaangażowane w realizację programu pilotażowego, te spośród ich partnerskich uczelni, które zamierzają wprowadzić ECTS w kilku lub wszystkich przedmiotach w roku 1995/96 oraz listę projektów współpracy międzyuczelnianej (inter-university- cooperation programmes, ICPs~~), w ramach których planuje się stosować ECTS. Katalog będzie stale aktualizowany i publikowany w wersji obejmującej wszystkich aktualnych użytkowników ECTSu.

Uczelnie, które zdecydowały się stosować ECTS, aby ułatwić uznawanie okresu studiów odbytych za granicą wiedzą, iż system ten może działać z powodzeniem jedynie wówczas, gdy zasady odbywania i zaliczania studiów są jasno określone, partnerzy mają podejście elastyczne i współpracują ze sobą w atmosferze wzajemnego zaufania. W praktyce oznacza to, że uczelnie, które podjęły się stosować ECTS w szerszym zakresie zobowiązane są:

- powołać uczelnianego koordynatora ECTSu;
- powołać koordynatorów w instytutach/koordynatorów instytutowych - według kierunków studiów/dyscyplin - we wszystkich instytutach/wydziałach zamierzających wprowadzić ECTS;
- przyporządkować przedmiotom punkty ECTSu;
- przygotować pakiet informacyjny obejmujący wszystkie kierunki/dyscypliny, w których stosowany będzie ECTS;
- korzystać z formularzy zgłoszeniowych dla studentów, wykazów zaliczeń i porozumień o programie zajęć zgodnie z wymogami obowiązującymi w ECTSie.

W Katalogu użytkownicy podani są alfabetycznie, w podziale na kraje. W notce informacyjnej o każdej uczelni podane są:

- adres uczelni;
- nazwiska i adresy koordynatorów ECTSu;
- uczelnie partnerskie planujące wprowadzić ECTS;
- wykaz projektów współpracy międzyuczelnianej (ICPs), w których uczelnie uczestniczy i które planują stosować ECTS.

Instytuty, które uczestniczyły w fazie pilotażowej ECTSu zaznaczone są gwiazdką „*“.

Katalog uzupełniają trzy wykazy:

1. Wykaz uczelni stosujących ECTS, według dziedzin.
2. Wykaz uczelni, które nie uczestniczyły w fazie pilotażowej, natomiast planują stosować ECTS.
3. Wykaz projektów współpracy międzyuczelnianej (ICPs), w ramach których planuje się wprowadzenie ECTSu.

30 Zob. przypis 3. (przyp. tłum.).

31 Zob. przypis 3. [przyp. tłum.).

K - SŁOWNICZEK

W poniższym słowniczku podane są w porządku alfabetycznym wyrażenia w języku polskim wraz z ich odpowiednikami w języku angielskim; z kolei odpowiedniki pojęć angielskich przedstawione zostały w załączniku.

Terminy w języku polskim

- data przyjęcia na studia
- Europejski System Transferu Punktów
- formularz zgłoszeniowy studenta
- „godziny kontaktu” z nauczycielem/zajęć
- gromadzenie punktów
- „ilość”/nakład pracy/obciążenie pracą
- „ilość”/nakład pracy wymaganej od studenta
- jasny/przejrzysty opis programu
- koordynator instytutowy/wydziałowy
- koordynator uczelniany
- koordynatorzy ECTS
- modułowy system
- numer indeksu
- pakiet informacyjny
- podział na moduły
- podział na semestry
- porozumienie o programie zajęć
- program studiów
- przedmiot/podst. jednostka kursu/programu
- przejrzystość programu
- Przewodnik ECTS
- przyporządkowanie punktów
- przyznawanie punktów
- punkt
- punkty ECTS
- skala stopni/ocen
- skala stopni ECTS
- stopień
- stopnie ECTS
- system modułowy
- system stopni/ocen/oceny
- system punktowy
- transfer punktów
- transfer stopni
- uczelnia macierzysta
- uczelnia przyjmująca
- uczelnia wysyłająca (studenta)
- uznawanie „akademickie” (okresu) studiów/
dyplomów (w odróżnieniu od uznawania
kwalifikacji zawodowych)
- użytkownik ECTS
- warunki wstępne ("dopuszczenia")
- wykaz zaliczeń
- wyniki nauki/nauczania

- zob. odpowiednik w języku angielskim

- matriculation date, registration date
- European Credit Transfer System, ECTS
- student application form
- contact hours
- credit accumulation
- workload
- student workload
- curriculum transparency
- departmental coordinator
- institutional coordinator
- ECTS coordinators
- modular system
- matriculation number, registration number
- Information Package
- modularisation
- semesterisation
- learning agreement
- programme of study/study programme
- course unit
- curriculum transparency
- ECTS Users' Guide
- allocate credits, credit allocation
- award credits, credit award
- credit
- ECTS credits
- grading scale
- ECTS grading scale
- grade
- ECTS grades
- modular system
- grading system
- credit-based system
- credit transfer
- grade transfer
- home institution
- host institution, receiving institution
- home institution, sending institution
- academic recognition
- ECTS user
- prerequisites
- transcript of records
- learning outcomes